

63

M 16959

Sarynāšanās starp
diviem latviskiem zem-
niekiem, Bārze un Kalnī,
R. 1800.

Arkarba

driesthloft

PARBAUDITS 14...

63

Sarunāsanās...

218, 3 Sarunafchanas,

641.

Latv. 215.

starp

divēem Latvīskēem Semneekem,
Behrse un Kalnīn,

istulkotās

no Wajeeschas Ballo das eeksch Latvīslas,

gaur

Johann Justin v. Loppenowe,

Mahzitasu pee tabs Lehdures un Turraides Draudses.

Ar Ribges Grahmatuceefas Uwechleshanu.

Riga, 1800.

Pee Julius Conrad Daniel Müller,
Ribges-Pilsfabta Grahmatu-Speebeja.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or header.

Small handwritten word or mark.

Handwritten text, possibly a name or address.

Small handwritten word or mark.

Handwritten text, possibly a name or address.

Small handwritten word or mark.

Handwritten text, possibly a name or address.

Handwritten text, possibly a name or address.

Handwritten text inside a purple rectangular stamp, including the number '16959'.

Handwritten text below the stamp.

Small handwritten word or mark.

Handwritten text at the bottom of the page.

Faint, mostly illegible handwritten text at the top of the right page.

La pirma Sarunnaschana.

Behrse.

Zab' rist, Kalnia! Èa effat Zuh's tik
ahtei to Pilsfatu atstahjuschi, un jau
us Mahjahm atnahkusch? To es wehl
redsejs ne esmu.

Kalnia. Vehl' ko tad man bij Pils-
fata ilgaki padsihwoht ne èa waijsag?
Mannas Prezjes bij pahrdohstas, un tad
bij nahkt us Mahjahm. Paleez' tikkai labbi
ilgi Pilsfohta, gan tu tad bes Naudas at-
pakkat nahkfi!

Behrse. Èa tas gan irr. Vet klausait
Mahburgs! woi Zuh's ne effat mums kah-
du jaumu Wehsti no Pilsfahtha lihds nef-
fusch?

Kalnia. Gan daschu Wehsti: un pa
wissahm weenu, par ko es pats ihsten' no
Sirds prezajohs. Usklaus' tikkai Behrse!
Tu sinni, èa muhsu zeenigs Leels-Kungs
jau

jau kahdas Deenas Pilsfata padshwo.
Eenahocht es pee wiina nogahju; Gan
winesch allaschin itt ka Tehws, ar saweem
Laudim mihligi runna, bet scho reis winesch
prett mannis pawiffahm mihlsch bij, war-
ren mihlsch un preezigs turklast. Klaus
Kalmia! fazzija winesch us manni, es
preezajohs un tas man ihsteni patihl, ka
tu pee man atnahzis effi. Es tewi par
labbu Saimneeku turru un gribbu tewi
tadehl ko fazzijht, ko tu labpraht dsirdest.
An — tad winesch manni istahstija, ka
zitti Leel-Kungi no muhsu Semmes Pils-
fata daschlahet sanahl kahda Namma,
gribbedami isdibbinahst, woi ne warretu
us labbaku Wihs, ne ka lihds schim, par
to Semmes Buhfchanu un winnas Ap-
kohpshanu un Darbu gahdaht. Muhsu
zeenigs Tehws un Leelskungs irr arri weens
no teem, kas tommi Namma sanahl. Wee-
nam no scheem Kungeem tas irr Prahta
nahzis, gan tas labbi effohrs, kad arri
mehs Semneeki sahktum, sawu Semmes
in Mahjas Darbu, schurp un turp labbaki
in prahtigaki strahdaht. muhsu muhsu
Behrse. Luf nu, to jau bij dohma-
jis, kad Kalmia ween eesahla stahstih!
muhsu Nahburgs!

5
Nahburgs! Jaunas Leetas Jums allasch
patihkamas irraid; Us muhsu Tihromeem
lihds schim Mudsu un Weeschi tik par labbi
aug un isdohdahs, ka Muishas Tihruma,
Mans Tehws, lai Deewinesch winnam
dohd labbu Duffeschanu, tas jau 30 Gad-
dus Kappa gull; woi tas ne bij labb
Saimneeks un ihstens Semmes-kohpeis?
Winesch gan ispratte Darbu. Ja tillai
warretu pee ta wehl ko labbaki darriht,
winesch teescham jau preeksch 50 Gaddeem
to buhtu darrijis. muhsu muhsu

Kalmia. Klausait Behrse! Jubs effat
wezzigs un prahtigs Wihs, un teescham
— Jums ta ne bij runnahst. Woi tad
mums no saweem Tihromeem zittu ne ko
mantoht ne bij, ka ween Labbibu? Us-
luhkoject maggeniht us teem Semmes-
Alhbolem, kas tur sehti un aug, tee teescham
weenu itt smeckligu Barribu dohd: Kad
mums Pawaffaratillai wairak to Semmes
Alhbofu buhtu! Mehst tad gan buhtum
lihgsmi. Us teem allasch wehl wairak bij
jadohma, ka ta Semme mums tohs leelaka,
Pulka warretu isdohd. muhsu muhsu
Behrse. Tas gan pareiss runnahst.
muhsu Pee

Pee Semmes - Ahboleem es dāschu labbu
Paligu sewim esmu usgahjis.

Kalnia. Bet tomehr Juhfu Tchwō
tohs ne pasinne.

Behrse. Labbi, labbi! Kalnia, tā
tas irr, winsch tohs teescham ne pasinne,
un es — es winnus warren usteizu: Bet
kur nemsim mehō sewim to Laiku, wehl ko
wairak pee winneem, un arri pee zittahm
Semmes - Augleem strahdaht. Us Mui-
schas Tihromeem irr jastrahda, pee Mah-
jas arridsan Darba gan, un pirms ne kō
dohmajam, irr mums tas ihstems Darba-
Laiks aistezejis un pagallam.

Kalnia. Ak Behrse! Behrse! kō war-
reseet Juhō til aplam runnaht! Nedseet
mannu Ahboku - Kohku Dahrsu, turklaht
ir mannu masu Dahrsu. Abbi schim Brih-
scham wehl leeli ne irr. Gan us preeksch-
deenahm tee Leelumā ees, gan tad tee nes-
fihō staltus Auglus mannim.

Behrse. To es tizzu, kō nessihō.
Lahō jauns, tschakls un kohpigs Saim-
neeks, kō Juhō effat, tas gan wehl war-
rehs kō sahkt un welti ne strahdahō.

Kalnia. Bet fakkait man, Behrse!
Juhō taf arri zittahht jauns Zilweks bi-
jat;

fat; wehl Jums diwi Dehli, kōs wisslab-
baki Spehka, un ja Juhō ween gribbeseet,
tad Juhō gan warreseet tik-pat labbi strah-
daht, kō es.

Behrse. Nu Kalnia mihlais! Juhō
teescham uswinneseet manni. Dohdeet lab-
bu Kohku. Ir es wehl gribbu labbak' un
tschaklak' strahdaht, ne kō lihōs schim; ir
manneem Dehleem tā buhs darriht. Schim
Brihscham fakkait manni papreelschu, kō
man to ussahkt buhs: Jeb kōs wehl lab-
baki, fakkait man, kō muhsu zeenigs Leels-
Kungs wehl wairak Jums stahstijis, no
tahō Kungu Sanahschanas, no kō Juhō
pirmiht us man effat runnajuschi.

Kalnia. Luhl' Behrse! Dasch no
mums dohma, kō teem Kungeem gan mas
Atsichschanas no muhsu Mahjas-Buhsha-
nahm. Bet tā tas ne irr. Gan winni tew to
itt labbi isproht; Tee par to irr isdoh-
majuschi, kō itweens Semneeks, lai tas irr,
woi turrigs un baggats, jeb pakrittis un
nabbags, woi gudrs jeb apstulbohts, war-
retu sawu Mahju, sawu Mahjas-Buh-
schanu, sawus Tihrumus un Dahrsus, wehl
jo labbaki apgahdaht un apkohpt. Winni
irraid weenu masu Grahmatinu farakstiju-
schi,

fchi, kas nau leelaka, ka muhsu masa
Kalkismus-Grahmata irr. Tanni Grah-
matina mehs daschu jauku Mahzibu atroh-
dam, pee schahdahm un tahdahm waijadst-
gahm Leetahm. Kohpigeem un labbeem
Saimneekem, wiina bes wiffu Mafu
tohpcedohta. Itweens kas labpraht gribb,
lai wiinam labbi isdohdahs, jeb labbaki,
ka lihds schim, tas sewim tahdu Grahma-
tinu warr isluhgtees. Wehl wairaf: schee
zeenigi Leelungi irr apnehmuschees un soh-
lijuschu, weenu Gohda-Mafu, no 5. 6.
un 10. Dahldereem, teem Semneekem is-
dallih, kas kahdu, tanni Grahmatina us-
dohdu Darbu, wiff labbaki irr isdarrijuschi.

Behrse. Al Kalmia, tas manni pa-
wiffam jauki skann. Bet mas es Jums to
tizzu. Woi gan tee Leelungi to ihsten' lab-
praht gribbetu, ka num's labbaki klahthos?

Kalmia. Ja Juh's to nei manni, nei
muhsam zeenigam Tchwam tizzcht ne grib-
bat, tad Jums tomehr tas jatizz, kas
Grahmatina rakstih's. (Kalmia runna-
dams to Grahmatinu wehl preekscha un
fahk ussist.)

Behrse. Bet ko tad warreschu useet
tanni Grahmatina? No kahdahm Sem-
mes

mes Leetahm tad fchi Grahmatina
runna?

Kalmia. Tanni Grahmatina tohp
runnahts ne ween no zittahm jaunahm
Leetahm, bet ta arridsan mahza, tahs jau
fenn sinnamas Leetas wehl jo labbaki ap-
strahdaht, apkohpt un bruhkeht. Pirmä
Eefahkumä tu useesi, weenu Mahzibu no
Semmes-Ahboleem un Kahpostem.

Behrse. Pehz ko man to wehl waijag
mahzitees? Jau fenn mannim tee Sem-
mes-Ahboli un Kahposti itt labbi paaug.

Kalmia. To tewi gan ne weens ne
leegs, bet tomehr tas buht warr, ka dasch
labs Wihrs atrohdams, kas isproht, tahs
wehl jo labbaki apstrahdaht, un apkohpt,
ne ka Juh's. Daschuris weena itt masa
Leeta, kad mehs to wehra leekam, mums
ohtrahrt til dauds dohd, ne ka mehs zit-
fahrt effim dabbujuschi. Un — muhsu
zeenigs Leels-Kungs manni wehl turklahé
fazzija, ka wehl dascha Semmes Gabbala
mas us Semmes-Ahbolu un Kahpostu-
Apkohpschanas dohdahs. Ko Juh's gan
dohmajat, Nahburgs! no tahdeem neap-
dohmigeem un kuhreem Laudim?

Behrse. Tas wiff nu gan labb' irr,
fo

fo Zuh's teizat; es arridsan tizzu, ka mums warretu wairak to Semmes Ahboku tikt. Bet fo tas mums gelbetu? Pawaffara, kad tee mums buhtu wiffwairak waijadfigi, tad tee irraid jeb nosallufchi, jeb isknittufchi, jeb arri puifchi. —

Kalnia. Woi dsidat Behrse, es biju aismirsis Zums to fazzist; Tanni Grahmatina tohp arridsan mahzists, tohs Semmes-Ahbokus ta glabbaht, ka tee lihds Pawaffaram un wehl ilgaki labbi pastahw'.

Behrse. Zuh's gan jau buhseet to Grahmatinu islassijufchi, so, kas tur eelscha, to wiff Zuh's itt labbi sinmat.

Kalnia. Ta tas irr, Nahburgs! so tudal, kad es no sawa Leel-Kunga to Grahmatinu bij dabbusis, tad es pirms Meera buht ne warreja, man bij to lassihst. Es to, braukdams us Zellu, buhdams Krohgos, un wiffur lassija. Wiffi tad sanahze, flausiht. Ikweens gribbeja to Grahmatinu dabbuht, bet es ne dewu. Us preekshdeenahm ikweenam Saimneekam tahda Grahmatina buhs.

Behrse. Kas tad wehl tanni Grahmatina rakstihst? Sakkait man to, Kalnia, tas Cefahlums man gan patihk.

Kalnia.

Kalnia. Pehz to Mahzibu no Semme-Ahbokem, Zuh's tur useseet weenu itt jauku Mahzibu, tohs Schkeedrus no Appinu Steebreem, Linnu Weeta, bes leelas Darboschanas bruhseht.

Behrse. Woi ta?

Kalnia. Ta tas irr. No teem Schkeedreem to leelu garru Appinu Steebreem, fo meh's Nuddeni, tohs Appinus paschus no teem nolassidami, nogreescham un par neeku turram; fo gan dohmajat, kahbus garrus Linnus no tahdeem Schkeebreem warr isstaisht, kas daschlahrt 7 un 8 Ohlektus Garruma irr.

Behrse. Es brihnijohs, ka tas teem Semmes-Laudim nau dauds aggraki jau Prahta irr nahzis! Tas tak arridsan teesa irr, ka tee Appinu Steebreem Schkeedri tik pat plehsami irr, ka tee Linni.

Kalnia. Schkeeta jau senn bij sinnama, kaut irr meh's lihds schim to sinnajufchi ne essam. Sweedru Semme ikweens Semneeks to isproht, un teiz, ka tee Schkeedri, fo no teem dabbu, effoti dauds stippraki ne ka tee Schkeedri no Linneem un Kannepehm.

Behrse. Tas tak jaidsar' bij kahdu reis, Isuhkoschanas pehz. Tee Appini

tapatt

tapatt irr waijagfigi. Teefa no feem irr
jadohd, un arri paschi daschlahrt gribbam,
kahdu Muzzu Allus bruhweht.

Kalmia. Gan teef' Behrse! un —
muhfu Leels-Kungs man fazzija, tas gan
buhtu itt labbi, kad meh's pee wiffahm
muhfahm Sehtahm, Alpinus stahditum,
un audsinatum. Pee tahdahm Sehtahm
winni jo labbaki aug, wiffwairak kad winnu
Steebru Schkeedrus, Linnu Weeta bruh-
leht gribbam, kaut winni tad til dauds Gal-
winus arr ne dohd.

Behrse. Al! man tas irr Brihnum's,
teescham Brihnum's, ka meh's nau jau senn
papreelsch us to dohmajusch'i ne effam.

Kalmia. Tas no ta nahf, ka meh's
wiffu to, ko muhsu Tehwu-Tehwi darri-
jusch'i ne irr, par Smeeklu un Pasalku tur-
ram, ir daschlahrt tohs eeraudsiht ne grib-
bam, kas dohma, itt kahdu Darbu zittadi
isdarriht, ne ka meh's jau no wezzeem Lai-
keem effam eerasi, to isdarriht. Bet,
Behrse! es no sawas Puffes mettischu
tahdu Prahtu nohst. Zau weenreis esmu
usgahjis, tas effohts itt labbi, guddraks
tapt. Gan es ko daschlahrt aplam eefahjis
esmu, un man tadeht ta ne gahje, ka man

bij eet. Tad fazzija es us sewi paschu: Tuhl-
stoscheem tas ta gahje labbi, pehz ko tad
man ne bij ir sewim pehdigi useet Laimi.
Un — tad es to Darbu ohtra Reif jo lab-
baki un jo prahtigaki usnehmu, un klausait,
tad man gahje itt pa Prahtam.

Behrse. Al! Zums ne kad Laine ne
truhkst; redseet, zaur to Zums tas ta
nahf.

Kalmia. Es gan ne sinnu, ka tas
ween ta no sew pascha nahfku. Es sehju
un plaweju, ka Zuh's zitti wiffi; Manns
Zihrum's tas wiffu labbakais ne irr; to
Zuh's wiffi sinnat. Arridsan mannim Lee-
tus un Saule waijag, ta ka Zums. Bet
Tschakliba, labprahtiga un sirdiga Nohtu-
Peelil'schana pee Darba, prahtiga Mahjas
un Zihrumu Apkohpschana, tas Laimi at-
ness. Kas ta turraks, tam dohs tas mihs-
lais Deews Swehtibu. Es Zums ko gribbu
stahstih, kas gan patihkams Zums buhs,
un Zums to jo skaidraki istulkahs, kas
scheit fazzih's irr.

Behrse. Itt lihgsnigi es klausischu.
Zuh's allasch effat weens muddigs un
Preeka pilns Wihrs.

Kalmia. Zittlahrt dsihwoja kahda
Mahja

Mahjā kahds Semneeks, kas sawu Mah-
jas un Tihruma Darba, allasch jo tshaklali,
un jo prahutigaki un jo labbaki padarrija,
ne ka tee zitti Semneeki. Winsch pee sawa
Darba wissur Labblahschanu un Swehtibu
dabbuja redseht. Zitti kas to ne ispratte,
us kahdu Wihsi tas tam ta nahje, sahje
to par Burwju un Sihnneeku turreht. Tee
winnu preeksch Teefas apsuhsseja; winsch
weens Burwis, sajjija tee wissu. Muh-
seem Tihrumem winsch to Swehtibu
atruu, saweem winsch to dohd. Muhseem
Dahrseem winsch tohs Auglus atnemmi,
un tohs sawa Dahrfa noleek. Tas Teefas-
Kungs atajinaja to ta nepareisi sauktu
Burwju preeksch Teefas. Urbildi us to, ko
tee prett tew' apleezina, sajjija tas Teefas-
Kungs us winnu. Winsch atbildeja: Zau
es pats warreju manniht, peh; ko manni
Mahburgi par man irr suhdsejschi, un es
esmu ustajijees us Urbildeschanu. Ko
huhs man dauds leegt, es esmu weens
Burwis, un ja man tadeht huhs fohditam
tapt, tad gribbu labprahitigi to Pahrmahzi-
schanu panesi. Bet, zeenigs Teefas-Kungs?
Laujeet papreekschu Wallas, ka es dabbuju
sawu Sihnneeka. Sikli Zums rahdiht.

14012

Winsch

Winsch tad nu wedde to Teefas Kungu
lihds ar sewim, sawa Pagalma, un rah-
dija tam tur 3 Pahrus staltus un stippeus
Zuhga-Wehrschus, tik leelus, ka tee itt lee-
lam Wihram lihds Plezzi sneedse; wehl
winsch tam rahdija sawus diwus Dehtus,
kas bij Spehka Wihri un itt ka isbarrotij
tee winnam par Kalpeem bij, un tad di-
was tshaklas stipras un weffeligas Mei-
tas. Ir diwi labbi Atkli tur bij, ar teem
Ezesehem, dauds zeetaki un smaggaki, ne
ka tanni Weeta wiss apkohrt, tee Laudis
tahs mehds taiseht un bruhseht. Tas wiss,
zeenigs Teefas-Kungs, irr mans Sihnne-
ka Sillis un tas, ko es Zums scheit atuest
ne warra, un ko Zuh's ween manna Mahja
un manna Tihruma warrat redseht, irr
mahsu Steigschana, kad pee Darba jaet,
ko Zuh's pee man un pee manneem Laudim
warrat useet; Meh's sawu Semmi ne us-
kassam, bet meh's to usarram itt stipri
un ta ka wajag; meh's us saweem Tihru-
meem, tohs apkohpdami, ne usmettam
sawus Salmus, bet sawuuschus Suhdus,
un peeluhkojam turklaht, ka muhseem Loh-
peem ihstena un derriga Barriba par Sec-
mu iraid. Ne weens Azjumirktis muma

14013

par

par wolti ne aiseet. Tahs Seewiſchligas
 pee mums apfohp tohs Lohpus, ſihlus un
 leelus, tahs Gohwis, to eekſchligu Mah-
 jas Buhſchanu, un to Dahrſu. Seemas-
 Laikā, tad zitti gan drihs wiſſu Deen
 un Nakti jawi, ais Krasni gull, tad mehſ
 wairak ne gullam, ne kā Waſſaras Laikā.
 Seemas-Laikā tik dauds ne tohp ſtrah-
 dahts, kā Waſſaras Laikā, pehz ko tad
 Seemas-Laikā wairaki bij gulleht? To
 Seemas-Laikā mehſ daſchu labbu, augligu
 un waijadſigu Darbu padarram. Mehſ
 miſſtam Linnus, un Kannepius — mehſ
 wehrpjam uu auſcham, mehſ taiſam. Kurw-
 jus un Seetimus, mehſ iſtaſam un iſlah-
 pam wiſſus ſawus Mahjas un Tihruna
 Miſtus itt pareiſi. Pehdigi, ja kas mānmi
 kahdu Reiſ itt Larva Weeta peedſchris irr
 redſejiſ, lai tas nahk preekſchā. Spreekſchaf
 nu zeenigs Teefas-Kungs, ſtarp man un
 ſtarp teem, kas man irr apſuhdſejuſchi.
 Gan waijadſigs wairs ne bij ſcheit ko
 ſpreekſt, un tohs Apſuhdſetajus, kas wiſchlin
 kuhtri bij, Kauna likr. Tee wiſſi itt kluffi-
 nam aisegahje, un pehz Laikā ir daſch no
 teem paſcheem irr ſahzis us labbaku un
 daubigaku Dſihwoſchanu dohtees un irr
 par

par labbu Saimneeku tizzis. Bet to labbu
 Saimneeku, kas bij apſuhdſehts, to tas
 Teefas-Kungs ne ween uſteize, tā kā wiſch
 to bij pelniſis, bet tam arri turklaht apſoh-
 lija ſawu Klahſtahweſchanu prett to Re-
 gudribu un Miknumu, ar ko winna Nah-
 burgi to kaitinaja. Dſihwojeet nu weffel,
 Behrſe! man pee Darba irr ja-eet.

Behrſe. Ak paleezeet taf wehl ſcheit.
 Pagaideet tik weenu Azzumirkli, Juhs wehl
 ne effat wiſſu man iſſtaſtjuſchi, kas ſtahw
 tanni maſa Grahmatina.

Kalnia. Schin Brihſcham man
 Wallas ne irr, bet ja Juhs to labpraht
 gribbat dſirdeht, tad nahzeet pabeigtā Darbā
 us Waſſkaru pee manniſ, tad es ir to zitu
 Jums ſtaſtiſchu.

Behrſe. Es nahkſchu, Kalnia! Tee-
 ſcham es nahkſchu.

La ohtra Sarunnaschana.

Kalnia.

Es Jums jaw druſſzit pawehli atnahku,
 bet ne nemmeet man to par Launu, laut
 B es

es jaw Zuh's luhd'sis esnu, manni apraud-
sibt. Sawu Darbu es ne atstahju, pirms
ka tas pabeigts, ja tillkai to pabeigt warr,
pirms ne ka Wakkars useet. Paschdeetees
scheit, un dsereet ar mums kohpa, kahdu
Malku Allas. Klausait til ween: Manns
Craddums schis irr: kad meh's zauru Deenu
strahdajufchi effam, tad meh's Wakkars
pee kahdu Kanna Allus kohpa sanahkam,
Saimneeks un Kalpi tad mihligi farun-
nahs, Saimneeze to Dsehreni atness, un
tahs Meitas mums to eelej Kanni eelscha,
tad ne weens no mums ne dserr padauds,
un ko tad dserram, tas ikweenam simtkahrt
labbaki smelke, ne ka tas, ko zits Krohgos
dashkahrt pahyleeku dserr, un no ka nei
Seewai nei Behrneem it ne kas ne teef.

Behrse. Tas gan it labbi, ko Zuh's
teizat, ja tillkai tas wissur ta warretu buht,
Manna Mahja tahdu Dsihwoschanu ne
warram usnemt.

Kalnina. Un tomehr tas pee Zums
it tapatt warretu buht. Zuh's effat weens
Tehws un Saimneeks. Klausait Behrse!
Zuh's effat weens gohdigs Wihrs, un
mannim weens labs Nahburgs. Al, es
buh'tu warren preezigs, kad Zuh's buhtut
til

til laimigs ka es. Es wehl esnu jaun's
Zilweks, un Zums jau firma Bahrde irr.
Bet zaur Deewu tas notikka, ka es dab-
uju pee Laika labbu Padohmu dsirdeht,
ko es wehra lizzis un klausijis esnu. Dar-
rait ir Zuh's tapatt; Lizzet mannis, tas
preeksch Zums ne kad pawehli ne buhs, un
Zuh's sawa Bezzuma it preezigi buhseet,
redsedams tohs Sawejus Meerá un Lab-
klahschana dsihwoht; un Zuh's schirfeet
weenreis no teem, zerredams, ka tee wee-
numehr labbi dsihwohs. Zuh'su firmas
Deenas Zums buhs laimigas, Zuh'su
Nahwe weegla, un nahkoscha Dsihwo-
schana Deews Zums to atlihd'sinahs.

Behrse. Mihilais, labbais, jaunais
Draugs, tas, ko Zuh's man falkat, irr
mannu Sirdi ta zaurnehmis, ka man'
Alfaras birst. Teescham, Zuh'sam Pa-
dohmam es buhschu paklausigs, un ja tad
man labbi isdohsees, tad man par to Zums
japateiz, un Zuh's buhseet mannim un
teem Mannejeem weens Labbadarritais.
Weenumehr mannim schis Wakkars Pee-
minneschana paliks.

Kalnina. Meh's tad nu sawu Grah-
matinu gribbam preekscha nemt, pirms ne
ka

là tas pawehli mums irr. Zettor Gabbali tanni Grammatina tohp atrasti: no teem diweem pirmajeem Gabbaleem es. Jums to Baijadfigu jau esmu preekscha lassijis. Nu nahk tas treschais Gabbals, kas mahza no Saknu Schahweschanas. Schis Darbs wisseem patihkams ne buhs; Dasch behgs preeksch winnu, jo tahs Saknes pirms schahweht ne warr, kamehr tahs papreeksch audsina eeksch Semmes. Tadehl arri schinni Grammatina ko bij useet, teem prahtigeem Saimneekem par labbu, kas grihb tahtlafi sneegt pee sawa Darba ne ka zitti, kas ween Kahpostus un Semmes. Ahbolus, un arri Saknus sehj, stahd' un audsina; jo tahdi dauds irr eeksch dascheem Semmes Gabbaleem.

Behrse. Bet kapeh; buhs tahs Saknes fewischki wehl schahweht. Es pee few' ta dohmaju: kamehr tahs irraid, meh's tahs ehdisim tapatt, bes wiffas Schahweschanas.

Kalmin. Schahwetas tahs pastahw zaur wiffu Gaddu par Ehdeni. Woi tas nau labbaki? Muhsu zeenigs Dsimts Sehws, kas itt gudrs Leelskungs irr, un pats tur klast mums tas Ahrste, kad wahji
mehs

mehs effam, tas sakka: pee Wessellibas Usturrefchanas tas effohts dauds labbaki, kad meh's Seemas-Laila schahwetas Saknes ehdam, ne ka kad baudam dauds Puttreinu, jeb Maisi, jeb Gaku, jo Seemas-Laila mums tahdi zeeti Darbi ne irr, ne la Bassara. Turrait turklast Prahta, mans mihlais Behrse! ka tee Pilsfahneeki tahs schahwetas Saknes labpraht pir' un it labbi makja. La tew Nauda tiks Rohka, ka tu pats ne sinni ka!

Behrse. Bet Nahburgs! kas tas irr, ko Juhs man stahstat? Kas tad tik daschadas Saknes audsinahs un schahwehs? Lassait ween tik, tur gan wairak ne ka diwidemits Sortes tahdu Saknu eerakstias irr. Spinnafschi un Nahtru-Lappas, Sallates un Skahbenes, Mangold un Beeru Lappas, Pettersilges un Lohkes, Zifforih's un Endiwjes, Kimmemu-Sahles un Sellarijes Lappas, un kas teem lhd-fas irr; Sakkait, kas usaudsinahs tohs wiffus?

Kalmin. Tas gan teef' ka wehl wairak tahdas Saknes minnetas, Nahzini, Pettersilges-Saknes, Burkani, Mohres un Kahli
Behrse.

Behrse. Al klausait, pee teem pirma-
jeem man jau gan bij.

Kalnin. J! Nahburgs, woi tad
fazzihts irr, ka Jums buhs wiffas scheid
minnetas Saknes audsinacht? Audsinajeet
no tahm, ko Juh's gribbat un warrat. Ko
ne gribbat, jeb ko ne warrat, tahs lai pa-
leef nohst. Lai zits tahs atkal audsina,
un treschais wehl zittas kahdas. Tas wiff
Grahmatina ween tadehl eerakstih'ts, ja
daschlahrt kas gribbetu, kahdas Saknes
schahweht, ka tas warretu mahzitees, ka
tam pee tahda Darba jaturrahs irr.

Behrse. Ea irr zitta Leeta. Nu sa-
prohtu to gan.

Kalnin. Un tad arri stary schahm
Saknehm zittas irr, ko ne waijag audsi-
nacht, kas paschas aug, bes Sehshanas
un Kohpschanas un kas tomehr labbas un
wesseligas irr. Tur irraid Nahtru-Lappas
un Skahbenes, Kimmeneu Sahles un Zit-
forihju-Lappas, kad tahs wehl jaunas un
mihkstas irr. Tahs warr tawi Ganni,
kad teem zits Darbs ne irr, lehti salassih't,
tad tahs bes Darba irr Kohla, un tahs
schahweht, tas irr itt weegli.

Behrse. Bet sakkait man, Kalnin!
kad

kad es nu gribbetu tahs zittas Saknes au-
dsinacht, kas man to mahzihs? Woi es to
arri tanni Grahmatina useeschu?

Kalnin. To Juh's tur ne useeseet.
Tas arri preeksch tahdas masas Grahma-
tinas buhtu padauds. Juh's tak pat's sin-
naseet, ka Jums Kahpostus, un Nahzinus,
un Burkanus seht un audsinacht buhs; un
ka tahs zittas Saknes ja audsina irr, to
warr bes usrakstih'tahm Mahzishanahm
sinnacht. Un ko no tahda Darba paschi
daschlahrt nesinnam, to tas Muischas
Dahrsneeks mums fazzihs, ja kas winnu
par to waijahs. Winnam turflacht all-
schin labbas Darfa Schklas irr, ko winsch
iffatram lehti pahrdohd.

Behrse. Sakkait manni nu arridsan
kahdu Bahrdn no tahs Gohda-Makfas,
ko tee Leekungi isdallih't gribb. Woi arri
tas tahdu dabbuhs, kas us Saknu Schah-
weschanas dohdahs un us to darbojahs.

Kalning. Wai! Wai! Ka Juh's ta
warrat waijacht. Tas jo buhs Juh'su pa-
schais Labbums, kad Juh's dsennetees, us
tahdu Darbu dohtees. Juh's tahdas schah-
wetas Saknes warrat Pawassara ehst, kad
Jums zittas Ehdama-Leetas peetruhkst,
kad

tad Jums daschkahrt zits ne kas ne irr, ka
Maife un Puttrami: Juh's arridsan war-
refeet tahs pahrdohst.

Behrse. Kur tad paleek ta Gohda-
Maksa?

Kalnin. Nu klausait tad: Desmits
Dalderi tam teek sohliti, kas no tahdahm
Saknahm pawiffam wairak irr usaudst-
nais, un scho Naudu winsch dabbus tee-
scham. Ar scho Sohlischamu ta Grah-
matina eefahk.

Behrse. Pateesi, tas irr labs Naudas
Gabbals: Bet us tahdu ihsten' preezatees,
to es gan ne drihksteju. Es tiklai efmu
weens Puffzettortneeks, weens mas Sem-
neeks. Bet Juh's Kalnin un Osolin,
Jums gan tiks Rohka schi Gohda Maksa.
Jums wairak Semmes un Lauschu. Juh's
warrefeet jo drihsak ko pastrahdast.

Kalnin. La tas ne irr; Behrse! Trihs-
kahrtiga irr ta Gohda Maksa, kas taps
isdallita. Weena irr teem Puffarkelneekeem
un Zettorsneekeem par Labbu, un diwi at-
kal teem Puffettorsneekeem un mafajeem
Semneekeem par labbu. Woi tas Jums
ne buhs pehz Prahta? Redseet, tee zeenigi
Kungi us wiffahm tahdahm Suhdescha-
nahm

nahm jau papreeksch irr usdohmajuschi,
un ne irr gribbejuschi, ka tam Nabbagam
buh's waideht, un ween tam Baggatam
preezatees. Tee tadehl wiff ta irr eetaifi-
juschi, ka ikweens warr apmeerinatees.

Behrse. Nu Nabhurgs mihlais, tas
man skann itt jauki, un irr teescham labbi.
Mans Prahts nu atkal drohsch irr.

Kalnin. Wehl es Jums ko gribbu
fajzigt: Kas zeenigs tohp atrasts, tahdu
Gohda Maksu dabbut, tas wehl bes tahs
dabbu, weenu rakstitu Gohda-Grahmatu,
un tai irraid weens-leels feltanais Sehge-
lis appaksch peespeests. Tanni Grahmata
irr winna Wahrds eerakstih's, un ka winsch
to Gohda-Maksu fewim pelnizees irr, un
kapehz ta winnam eedohsta. Un tas wehl
naw wifs. Trihs no teem, kas tahdu
Gohda-Maksa gan pelnijuschees ne irr, bet
tomehr tam, kas to fewim pelnizees irr,
drihs lihdsigs buhtu, tee arridsan dabbu,
ikweens no winneem weenu tahdu Gohda-
Grahmatu, ar weenu sudrabainu Sehge-
li peespeestu. Updohmajeet jell, kahds
Preeks tas buhs, tahdu Gohdu nesseju
Grahmatu dabbut, to pee few paturreht
un to us Behrnu Behrneem paglabbast.
Behrse.

Behrse. Al Kalnia, tas man gau-
schi patist. Nu gribbu es ihsten darbotees.
Ka ne preezasees weenreis manni Behrni,
kad winnu Tehws tik laimigs buhtu, tahdu
rakistitu Gohda-Grahmatu dabbuht. Tad
manni Behrni un Behrnu Behrni weens
us ohtru, us saweem Pasihstameem un
zitteem Laudim fazzis: Mufsu Tehws,
tas bij Wihrs, tschakls, prahstigs un dar-
bigis, redseet scheid, apvafsch scho Grah-
matu, to Gohda-Schgeli, luhkojeet, ka
winsch spihd un spohsch irraid.

Kalnia. Wehl kas atrohdam's mufsu
Grahmatina.

Behrse. Ta! wehl kas; un kas tad?

Kalnia. Mefs no tahs zettortas Lee-
tas wehl ne fo peeminnejuschi effam.

Behrse. Tas gann teef. Bet kahda
tad schi Leeta irr?

Kalnia. Tas zettortais Gabbals tanni
Grahmatina mahja, no Kurwju Sapih-
schanas un Winnu Taisichanas.

Behrse. Kas nu buhs, Kalnia! Mefs
pehdigi buhsim par Kurwjutaisitajeem.

Kalnia. Kas kaisch; Tas allasch weens
labs Semmes Darbs irraid, fo ikweens
spehledams warr taisiht.

Behrse.

Behrse. Un tas arr teef mahzih's?

Kalnia. Ta tas irr, faut gan scheid
leelas Mahzischanas ne waijag. Ikwrens
no mums sinn, ka Kurwji irr ja ustaisf.
MufsuGrahmatina ween to rahda, ka scho
Darbu wifflehtaki, un tomehr wiffslabbaki
un wiffstippraki warr padarriht.

Behrse. Woi tad mufsu Wihthal' Koh-
li par to buhs gan geldigi? Es daschweis
efnu dsirdejis, ka nau wiffi tahdi Kohli
par tahdu Darbu geldigi ne irr.

Kalnia. Tee leeli Wihthal' Kohli, par
to itt geldigi gan ne irr, bet tee smalki no
teem, kas Mescha aug, lai tee buht kahdi
buhdami, tee gan derrigi, un no teem lab-
bus Kurwjus warr istaisiht. Mufsu
Grahmatina Juhs no ta labbas Mahzi-
bas useeseet. Schohs Kohjinus gan ne
warr Pulkä atrast weena Weeta, bet tee to-
mehr atrohdam'i irr, arri winnus wiffur
warr isstahdiht. Zitti no teem flapja
Semme itt krahschni paaug. Mufsu zee-
nigs Leelskungs man fazzija, ka tee pa-
wiffahm eefsch flapjahm Plawahm bij ja-
stahda. Ta Semme zaur teem teef fauffata,
un tad no tahdahm Plawahm warretu
wairak un dauds labbaku Seenu saplaut.

Behrse.

Behrse. To gan saprohta; bet ko mums palihdsehs Pults to Kurwju?

Kalnin. Woi Zuh's warrat wehl prafz fih't, ko tas palihdsehs! Luhkojeet! Ween- kahrt tee pee Mahias-Buhshanas wiffur irr wajadsigi un geldigi; ohtrkahrt warr tahdus Kurwjus jeb Muifcha, jeb Pilsfata pahrdocht, un sewim labbu Naudu ar teem pelnitees.

Behrse. Bet meh's sewim Grohsitus pataifam, no Behrsu-Lahseem, pehz ko tad mums bij Kurwjus piht?

Kalnin. Woi tad Zuh's dohmajat, ka tohs Behrsu-Lahsus wiffur warreseet bruhkeht; woi gan warreseet weenu itt leelu Kurwju no Behrsu-Lahseem istaisiht? jeb kahdu eekschpuffe eedallitu Grohsiti? Es ne tizzu.

Behrse. Woi pee scha Darba arr kahdu Gohda-Maksu warresim pelnitees?

Kalnin. Ka nau! teescham itt tapatt, ka pee tahm zittahm peeminnetahm Lee- tahm.

Behrse. Kurwis irr Kurwis un gan janka un labba Leeta, bet tee Behrsu-Lahsi mannim Tuwuma irr, un man ne wajag paprecksch tohs Wihtal; Kohkus stahdht

un

un audfinaht, gribbedams no teem Kurw- jus pattaisiht.

Kalnin. Woi tad no Behrsu-Lahseem Zuh's warreseet wiffu to istaisiht, ko pehz arri warreseet pahrdocht. Un kas mums pawiffam wehra leekams, man mihlais Nahburgs! Woi meh's tad ihsten' us to gribbam darbotees, sawus leelus Kohkus un Meschus isnihzinaht, us wiffadu Wihtal.

Behrse. Kas tad nu zaur to isnihzi- nahn's tohs Meschus? Tu jant arri sah' runnaht, ka tee Guderneeki, kas gribb Mes- schus taupiht. Allaschin tas manni itt gaufschi ruh' redsedamam, kad tee Kungti jo deenas jo wairak Meschu-Sargus un Kohku-Baktneekus eezell. Kad dasch- kahrt kahds Kohks irr nozirts, jeb kad daschkahrt kurrä Weeta Mesch degg, ak! tad irr Brehkschana! Wezzos Laikös tas ta ne kad ne bij, un tomehr tee Landis bij guddri gan. Es no sawas Pusses sawa Mescha strahdaschu, ta ka mannim buhs patihkams. Kamehr es dshwoschu, man- nim buhs gan. Manni Behreni pehz man- nis, tee lai isteek, ka tee warr. Ikkatram Laikam lai irr sawas Behdas.

Kalnin. Raug! Raug! Behrse! kahds

kahds Wihrs tu effi. **Woi** tew schinni Semmé wiffas tahs Weetas sinnamas, kur ne maf Malka ne irr? Arri daschfahrt pee-truhkt tee paschi slikti Wihthal-Kohki, no ka tik labbi Kurwjus warr pataisiht. Tahdas Weetas pehz kahdu Malku Wesumu tee Laudis daschfahrt dauds Juhds Semmes brauz.

Behrse. Tahdas Weetas es gan passhtu, bet Gohds Deewam! es tur ne dsihwoju, un tas Truhkums, kas tur irr, tas manni ne speesch.

Kalnia. Bet kad nu muhsu Tehwi un Tehwu Tehwi, schinni Weeta, kur mehs dsihwojam, ne buhtu Meschus mums pataupijuschi; kad tee tohs wiffus buhtu nozireuschi, un isnihzinajuschi, tad teescham tas Malku Truhkums scheid tas pats buhtu. Un schis Truhkums arridsan mums jau fenn buhtu usgahjis, ja ne zitkahrt tas Mehris tohs Silwekus buhtu nonahwejis, zaur ko tee Meschi itt garru Laiku Meerá irr palikkuschi. Scheem Mehra-Laikeem tu to warri pateikt, ka tew un mannim wehl us kahdeem Gaddeem Malka huhs, kas schinni Semmes Gabbala, kur ta Seema tik warren gerra un auksta irr, itt lohfi huhs wajadfiga. **Behrse.**

Behrse. Tu runna itt kà kahds Mahzitaís no Kanzeles runna, bet teescham, mann' Malka pehz Behdas newaid. Tee Pehznahkami lai reds, ka tee warrehs istrift.

Kalnia. Kahdi Pehznahkami tad Tew Behrse! irraid? Es tizzu tee buhs tawi paschi Behrni, un woi tad tew ne bij par teem gahdaht? Woi tu tad ne effi jau Skohlá to mahzijeés, ka tahs Deewa Dahwanas ischlehrdeht ne buhs.

Behrse. So es gan atminnu; Deewa Dahwanas, kas pee Dshiwibas Usturre-schanas wajadfigas irr, tahs ischlehrdeht ne buhs, nei arri isnihzinahht. Kad ta tas Mahzitaís runna, tad pareisi winsch runna.

Kalnia. Bet Malka — ta teescham irr weena itt wajadfiga Deewa Dahwana, bes ka mehs itt ne ko darriht ne warram, un kas mums wiffur ja-bruhke. Woi nau teef, Behrse? Apdohma pats! Mehs Deewam gan pateikt ne warram par to, ka winsch Meschus leel usaugt, un taf mehs ar teem tik ne apdohmigi un neprahthigi dsihwojam, it kà buhtum mehs gribbejuschi ihsten' ar tihschu Prahtu tohs isnihzinahht.

Behrse. Teescham Mahburgs! Tee gan Melli ne irr, ko tu nu patt runna. Es to

to ihsteni ne bij apdohmajis. Teescham kad schein tas Mehris ne buhtu bijis, mums Malka wairs ne buhtu. Tas wiff, fo tu teiz, tas manni lihds schim Prahta nahjis ne irr. Mannim jau preeksch Laika Aufstums un Salna zaur nemm, apdohmadams, ka irr mums kahda Laika Malkas Truhziba warretu uskrist.

Kalnia. Tas man gauschi patist, ka tu sahzi to atskahrst. Pahrdohma to wehl wairak, tad tu itt ahtri tappi pahrllezinahts, ka lohti waijag Meschus taupiht. Es wehl to peeminneht ne gribbu, ka ikkatram Sainneekam bij Meschu seht un audsinaht. Es ween to gribbu teikt, ka ikweenam ar farwu Meschu bij prahtigi dsihwoht, un to ihsteni kohpt un sargah.

Behrse. Tu runna ihsten pareisi, mans nihtais Kalnia; Lufko ween schurp us scho Meschu, kas mums Luwuma. Zeek tur Kohki ne gull, kas sapuhst, un fo tomehr wehl warretu bruhleht! Zogahjuscha Gadda leels Mescha Gabbals isdedse, zaur Regahdaschanu un Nerahtnibu muhsu Lohpu Gannu; wehl dasch weffels Zelms tur stahw, kas preeksch Bruhleschanas gan buhtu derrigs. Bet tahdu ne weens ne ais-

kahrts,

kahrts, un jauns Mesch — tas teel nozirsts.

Kalnia. Pareisi Behrse! Runna wehl es labpraht gribbu dsirdeht, woi tu wehl fo redsejis un wehra lizzis effi?

Behrse. Ka nau! Tu gan sinni; kad daschlahrt muhssem Laudim, kahds Malka Gabbalinsch no weena Dlefscha Garruma waijag, tudal tee to wiffaukaku Kohku nozehrt, to nozirstu masu waijadfigu Gabbalinu tee aisneff, un wiff, kas no ta Kohla wehl pahrpaleek, tas tur patt us muhschi-geem Laiteem paleek gulleht. Un zeek Kohki ne teel zaur Nerahtnibu un Ehwergehlibu eezirsti, ka teem jafakalst; zitti teel tihfschi isdedsinati un isnihzinati. Paschi muhsu masaki Behrni, kas wehl ne mas ne spehl ar Zirwi strahdaht, tee ihsten muddigi us to irraid, dauds, dauds tuhlfstoschus wiffkrahschnakus jaunus Kohkus nomisah un zaur to isnihzinaht. Daschlahrt tee, wiffkarstaka Laika, bes wiffas Waijadfibas, ween no Nerahtnibas, Mescha Ugguni pafur un tee preezajahs, kad tas Ugguns, winneem redsoht, wiffur apkahrt, isplat-tahs. Es pats, Behrns buhdams, us tahdu Wihsi, daschu jauku Mescha Gabbalu

E

balu

Balu esmu Pelnās lizzis, kur wehl lihds
schim ne weens Kohls usaubsis ne irr,
un kas lihds schodeen tulkšča pastahw.

Kalnin. Ja tu wehlko sinni, tad stahsti.

Behrse. Kad mehš Lihdumus zehr-
tam, jeb Kittumus few' taisam un dedsam,
tad tas gan mas un warren retti noteek, ka
mehš tanni Weetā kahdus Schla Kohkus
atstahjam; mehš us tahdeem Semmes
Gabbateem, tik ilgi Labbibu sehjam, un
plawjam, ka ir pehdigi ne Sahles ne aug.
Un kad pehdigi, pehz dauds Gaddeem, tanni
itt gluschi nostrahdata Semme kahds Me-
schin' sahkt augt, tad mehš tur wirsu Loh-
pus gannam; tee tohs masus Kohzius
un Garrinus noknahbe un nokohsch, un tad
atkal tas Mesch paaugt ne warr. Ar ihseem
Wahrdeem sakkoht: Mehš tā tohpam au-
dsinati, it ka bij mums ihsteni tapt par Me-
schča Pohstitajeem. Un tak mehš bes Me-
schča dshwoht ne warram.

Kalnin. Woi tu nu reds', Behrse!
Kahds Labbums mums no ta irr, kad mehš
pee ilkatras Leetas prahtigi turramees un
apdohmigi. Preeksch kahdas Stundas tu
wehl ne buhtu to tizzejis, ka taws Prahts
tā taptu pahrwertihš. Ja tu us Preeksch-
deenahm

deenahm wehl zittas kahdas Grahmatas
lassifi, kas tewim to Semmes Buhshanu
istahsta, tad tu wehl jo guddraks tapfi.

Behrse. Ar labbu Nakti, Kalnin!
Es Zums pateizu par teem labbeem Pa-
dohmeem, ko Zuhš mann' effat dewusch.
Es gribbu itt sirsnigi darbotees, sawu
Darbu pehz tahdeem isdarriht.

Kalnin. Tas mannim warren dauds
Preeka padarrihs: Ar Deewu, Draugs,
paleezeet weenumehr manni weens labš
un mihsch Nabburgs!

Uzjillaschana un Mahziba

labbeem Semneekem no Latwiskas
un Jggamischkas Tautas par Labbu,
kas Rigas Suvernementā dshwo, ka
tee pee Mahjas un Semmesbuhscha-
nas jo guddraki tapt warr; istulkota
no Wazeeschas Wallodas us Latwisku.

Zitti zeenigi Leel-Kungi, kam Rigā
kahda Sanahschana irr, kur tee us
to darbojahs, lai tas Semmes Darbs, un
wiss, kas pee Semneeku Mahjas un winnu
Dshwibas Buhshanas peederr, winneem
jo labbaki isdohdahs, tee irraid to Sem-
neeku

neeku Labklahscham pee Sirbs nehmuschi,
un pee ta apdohmajuschi, ka tas effohts
itt labbi, teem pee daschadahm Leetahm
kahdas Mahzibas preektch Uzzim likt, un
teem, kas wairal ne ka zitti Tschaklibu,
darbigu un labbu Prahtu rahda, kahdu
Gohda-Maksu eedoht. Tabapehz irr schee
zeenigi Leel-Kungi apnehmuschees, teem
Semneekem, kas pehz tahm, schinni Grah-
matinu ecrakstitalm Mahzibahm turrahz,
schahs Gahda-Maksas teescham un patee-
figi eedalliht:

**Birmá Kahrtá, pee Linneem no Ap-
pinu-Schkeedreem iswilkteem.**

Tee trihs Saimneeki, kas schinni ween-
tuhlstoscha astonsimta Gadda no Appinu
Schkeedreem pawiffam wairal, ne ka zitti,
Linneem sewim eemantojuschi irr, tee dab-
buhz ikweens weenu Gohda Maksu, no
desmit Daldereem, tomehr ta, ka weena
Maksa teem Puszarflneekem un Zettors-
neekem, bet diwi teem Puszettorsneekem
un masakeem Saimneekem buhs nq-
spreesta.

Ohtrá.

**Ohtrá Kahrtá pee Saknu Schahwe-
schanas.**

Tee trihs Saimneeki, kas pawiffam wai-
ral, ne ka zitti, Saknus no saweem Dahr-
seem sewim buhs eemantojuschi un tahs
schahwejuschi, tee dabbu ikweens weenu
Gohda Maksu no desmits Daldereem.

Scheit atkal tas patz Behra leekams,
kas pee Linne Gohda Maksu, pirmá
Kahrtá tappa fazzihz.

Tahs Saknes, kas schahwetas, tahs tohp
mehrotas, pehz Swarru, un tohp rehne-
tas, trihs Mahrzini Saknu, prett weenu
Mahrzinu no schahwetahm Lappahm.

**Treschá Kahrtá pee Kurwju Bihscha-
nas un Ustaisischanas.**

Tee trihs Semneeki, woi Saimneeki,
woi Eedsihwotaji, woi Kalpi, kas tohs
wissulabbakus Kurwjus no trim Sortehm
un itt smalki irr pataisijuschi un nopinne-
juschi, ta ka Gramatina rahdihts irr, tee
dabbu ikweens feschus Dalderus.

Tas kas pirmá Kahrtá no tahs sohli-
tas Gohda Maksas peeminnehts, tas
scheit ne geld.
Schahs

Schahs Gohda-Makfas taps kahda Swehdeena zaur kahdu zeenigu Basnizas-Preekschneeku-Leelkunu, un zaur to Basnizas-Kungu, Basniza, isdallitas. Tas, kas sewim tahdu Gohda-Makfu pelnijees irr, tas wehl, bes ta, dabbu weenu Patenti jeb Gohda-Grahmatu, us itt stipru Pappihru rakstite, kam weens seltenais Sehgelis klast peespeests irraid; Tanni Gohda-Pattenti, jeb Gohda-Grahmata irr eerakstihstas tas Wahrds ta Zilweka, kam ta eedohta, un tur klast peeminnehts, pehz ko ta winnam eedohta.

Pee wiffahm tahm peeminnetahm trim Leetahm, arri tee trihs Semneeki, kas teem pirmajem, to Gohda-Makfu dabbutuscheem, nau pilnigi, bet tomehr drihs lihdsigi irr, dabbu ikweens no teem, weenu Gohda-Pattenti, jeb Gohda-Grahmatu, kam weens Sudraba-Sehgelis peespeests irraid, kas teem arri Swehdeena, Basniza, eedohta teek.

Pehdigi taps pee schahs Gohda-Parahdischanas wiffi tee Semneeki uesteikti, kas tanni Basnizas-Walsti, eeksch tahm trim peeminnetahm Leetahm irr darbojuschees, un kaut ko no tahdeem Darbeem Gaisma
nessuschy

nessuschy. Teewiffi taps pee sawa Wahrda peeminneti, un par labbeem, derrigeem, tschakleem un gudreem Semneekem, tai Draudsei dsirdoht, uesteikti.

Tee Semneeki, kas pehz ta Basnizas Runga Leezibas, jeb arri pehz tahs Leezibas to wiffuwairaku Saimneeku no kahdas Walsts, tohp apfuhdseti, ka tee effoti nemeerigi, plehsigi un dschreii, tee nei tahdu Gohda-Makfu, nei tahdu Gohda-Pattenti, itt ne kad dabbut ne warr. Tilkai meerigi un gohdigi Laudis tahdu sewim pelnitees warr. Tas buhtu weena Sagahnischana tahs Basnizas, kad tanni Weeta kahdu sliktu un negantu Zilweku gribbetu uesteikt.

Tas wiff, kas nu tabapehz Basniza tohp isdarrihts, tas arri tur klast Basnizas-Grahmata taps eerakstihstas, lihds ar to Wahrdu ta Zilweka, kas us tahdu gohdigu Wihsi, Gohda likts kluis.

v. L.

Pamah-

Pamahzifchanas, teem mihleem
Latweefcheem par labbu faraf-
fritas, un latwiffä Wallodä
pahrtulkotas, no Allufnes un
Seltina Mahzitaja, Rühl.

1. No Semmes-Abbofeem.

Ras sawus Zihrumus un Dahrsus pa-
reiffi apkohpi, mihi Draugi, tas
gahda par sawu Lablahfchanu. Bet pee
ihstenas Apkohpfchanas waijag, aizweenu
wairak mahzitees un ne wifs pee sawas
paschas Gudribas pastahweht. Deews
irr mums eeffsch sawas leelas Pasaules
bauds labbas Dahwanas pasneedfis, kas
mums tik ilgi paslehptas paleef, kamehr
gudri Zilweki tahs ismekle, atrohn un sin-
namas darra. Kad nu tahdu gudru Zil-
weku Mahzibas ne gribbetum klaufiht, tad
mehs Deewa Dahwanas pulgotum un ne
dabbutum tahs baudiht. Tä juhs warrat
tizzeht, ka bes tahm Labbibahm, Sahlehm
un Saknehm, fo meh's sawös Zihrumös un
Dahrsös fehjam un dehstam, wehl daudf
zittas aug, kas labbas buhtu preeksch Zil-
weku Usturrefchanas, kad tiffai wimmu
Spehku

Spehku un Labbumu buhtum ismeklejuschi.
Sinnams, ka mums peeclahjahs, tahdus
Auglus ween kohpt, kas muhsu Semme
warr augt, jo ifkatrai Semmei sawahds
Gais, un sawahds Siltums un Auk-
stums, tapehz ne isweizahs wiffi Augli-
ifkaträ Semme. Wiffas Labbibas, fo
mehs taggadin sawä Tehwu-Semme feh-
jam, narw aizweenu sché augufchas, bet
winnas irr no fweeschahm Semmehm
schurp atwestas. Juhfu Tehwu-Tehwi,
mihi Latweefchi, irr eefahku schi Kudsus,
Kweefchus, Meefchus, Aufas, Griffus
un Linnus feht, fo winni no fweeschahm
Semmehm bij dabbujuschi, un nu jaw
fehahs Labbibas tik labbi sché aug, ka jeb-
kurre zittä Semme.

Par fehahm Labbibahm nu arr waijag
pee Semmes-Kohpfchanas wifs wairak
gahdaht. Tomehr warr weenlihd's arri-
dsan zittus Auglus feht un audsinah, ar
fo to Labbibu warr taupiht preeksch nahko-
fcheem Laikem, jeb preeksch Pahrdoh-
fchanas.

Pee fcheem Augteem, kas labbi irr preeksch
Sahdischanas un Wallofchanas, peeder
arr tee Semmes-Abboli. Kä nu fchee
Semmes-

Semmes: Ahboli un zitti labbi Augli pareisi irr ja = kohpi, tas tiks jums schinni Laika = Grahmata mahzihts. Schehligi un labdarrigi Kungi irr nospreeduschi un apsohlijusch, tohs atmakfah, kas to wiss = leelaku Pulkku Semmes = Ahbolu no sa = weem Dahrseem jeb Laukeem buhs dabbu = jusch. Kahda schi Makfa buhs, tas jau pirmak sinnamu darrihts. Ka nu ikwee = nam no jums wehl naw sinnams, kahda Wissé tohs Semmes = Ahbolus wisslab = baki un wiss lehtaki warr stahdiht, kohpt un glabbah, tad tas ar ihseem Wahrdeem jums scheitan ja = istahsta.

Kas scho Mahzibu wehra nems un pehz tahs turresees, tas ne dabbuhs ween leelaku Pulkku Semmes = Ahbolu, bet winsch warrehs arridsan to apsohlitu Makfu zer = reht. Tad nu usnemmeet scho Pamahzi = schanu ar ustizzigu Sirdi. Zuhfu Lab = buma dehl winna irr usrakftita, un gudri Zilweki irr to pahrbaujusch, ka pehz tahs lehti schohs Auglus warroht audsinaht.

1. Kahda Semme irr Semmes = Ahboli ja = stahda?

Wisslabbaki Semmes = Ahboli istwei = jahs weegla, ar smiltim sajaukta Semme,

kas

kas tomehr naw leesa, bet ar labbi fatrus = duscheem Suhdeem apfuhdota. Gruhta Mahlu = Semme winneem naw derriga, jo tur winni ne warr sawas Saknes til labbi isplattiht, un tee Ahboli ne warr ta wairotees. Un wissai smiltaina Semme irr pahr leeku leesa un ne dohd winneem ne kahdu Spehku preeksch Augschanas. Sausa Semme winneem labbaka ne ka flapja; jo flapja winni ne paleek til gahrbi. Arr waijag tai Weetai prett Sauli buht, fur winnus gribb stahdiht. Kad Sem = neeks no scheem Augleem wehle leelu Pulkku dabbuht; kad winsch Puhru jeb wairak gribb stahdiht, tad lai winsch tohs labbaki stahda Tihruma, ne ka Dahrfa, jo Dahrfa, fur taukaka Semme irr, warr Kahpostus dehstih.

Irr ta Semme, fur Semmes = Ahbo = lus gribb stahdiht, til leesa, ka winnu waijag apfuhdoht, tad Ruddeni irr ja = fuhdo ar smalkeem Suhdeem, kas labbi ja = ee = arr. Jo druppna ta Semme paleek un jo dsillaki arr, jo labbaki isdohdahs tee Semmes = Ahboli. Labbi irr, kad to Semmi Pawassara, fausa Laika, wehl diwi reis arr un ezze. Tahs sa = ezetas Sahlu =

Saklu - Saknes ne waijag Lihruma at-
stah, bet labbi nolassih.

2. Kad un ka irr Semmes - Ahboli
ja = stahda?

Preeksch Sehklas waijag tahdus Sem-
mes - Ahbolus nemt, kas naw nei wiffai
leeli, nei wiffai masi, bet widdischka Lee-
lumä? Lee, kas wiffai masi, tapeh; ne
geld preeksch Sehklas, ka winni wehl naw
ihsti gattawi. Tohs leelakus gan wehl
warretu sagreest, kad tiffai tohs Dihglus
ne sagreesch. Pee ikkara Gabbala no
tahdeem sagreestem Semmes - Ahboleem
ne waijag masak, ka trim Dihgleem buht.
Bet labbaki irr tohs widdischkus Sem-
mes - Ahbolus stahdiht, bes Sagreeschanas.

Tas wiss labbakais Laiks preeksch
Stahdischanas irr ta ohtra Nebdela peh;
Jurra - deenas, jeb Lappu - Mehnescha
Gesahkums. Lee Semmes - Ahboli ilgi
gull Semme, eekam winni dihgst. Tapeh;
waijag winnus diwi jeb trihs Nebdelas,
eekam winnus grihb stahdiht, kahda Trau-
ka, filka, bet ne wiss karsta, Rihja turreht,
ka tee Dihgli jau pirmak kahdu Gallinu
isdihgst, eekam winni teek Semme eelitti.

Tad

Tad winni jo ahtraki augs, un tahs Ne-
sahles ne warrehs ta winnus pahremt.

Lee Semmes - Ahboli tahda wihse ja-
stahda. Kad ta Semme pareisi arta un
no - ezzeta, tad tohs Semmes - Ahbolus ar
Arkli warr ee-art. Prohti: weens Silweks
dsem ar Arkli weenu Waggi, ohtrais eet
pakkala ar weenu Trauku, kur tee Sem-
mes - Ahboli eeksha, un mett tohs Sem-
mes - Ahbolus eeksch to waggi, ta, ka weens
Semmes - Ahbols no ohtra puf - ohtru
Pehdu nohst gull. Tad diwi Waggas teek
dshitas, kur ne kahdus Semmes - Ahbolus
eeleek; schahs paleek starpa tufshas. Tre-
scha Waggä atkal ja - eemett Semmes - Ah-
bolus. Ta aisweenu starp diwi apsehtahm
Waggahm diwi tufshas Waggas paleek,
lai teem Semmes - Ahboleem jo wairak
Beetas tiftu preeksch Augshanas, un
zaur to pirmu tufschu Waggi teek aiswee-
nu tee Semmes - Ahboli ar Semmes ap-
segti. Zitti mehds tohs Semmes - Ahbolus
ta stahdiht, ka winni Bedrites taifa, kur
winni peezus, feschus un wairak Ahbo-
lus weena Beeta kohpa leek. Bet tas pa-
wiffam naw pareisi darrihts. Jo, kad
tik dauds kohpa irr, tad weens ohtru kawe,
ka

ka tee Dihgli ne warr augt lun eesafno-
tees. Kad tee Semmes-Ahboli usdih-
guschti un jaw tif garri ka Plaukste, tad
winnus waijag ar Semmi apstift. Tas
noteek wiss-lehtaki tahda Wihsé. Starp
teem Strehkeem, kur tee Semmes-Ah-
boli stahditi, ar Arkli diwi Waggas ja-
dsenn, weena turp, ohtra schurp atpakkal.
Kad ta weena Wagga teel dsihsta, tad
irr ta Semme ar Arkli us weenas Puffes,
kad ta ohtra Wagga teel dsihsta, tad win-
na irr us ohtras Puffes ja-mett, pee
teem Semmes-Ahboteem klaht. Zaur
tahdu Arschanu arridsan tahs Nesahles
wisslehtaki un wisslabbaki teel isdelbetas.
Kam tif dands Zilweku un Wallas irr,
tas warr wehl pehz ar Schippeli to Sem-
mi pee teem Semmes-Ahboteem stiprakt
liff klaht sist un tahs Nesahles, kas pee pa-
schahm Saknehm, isplehst. Pehz ne kahds
Darbs wairs pee Semmes-Ahboteem ja-
darra. Winni aug bes zittas Kohpscha-
nas lihds Ruddenens-Laikam, kamehr
winni teel isnemti, eekam Salna winnus
maita.

3. Rà

3. Rà irr tee Semmes-Ahboli no
Semmes ja-isnemmi?

Papreeksch tahs Lappas ar wiffahm
Saknehm waijag iswilt un tohs Sem-
mes-Ahbokus no Saknehm nolassihst.
Pehz waijag to Semmi diwi reises Gar-
ruma un weenreisi schkehrscham us-art, un
no pakkatenes Zilwekeem ja-eet ar Trau-
keem, kas tohs Semmes-Ahbokus no
tahm Waggahm ismelle, ka winni zaur
Arschanu ne teel atkal ar Semmes ap-
fegti.

4. Ka Semmes-Ahboli ja-paglabba?

Kad tee Semmes-Ahboli no Semmes
isnemti, tad waijag tohs, kas zaur Arkli
maitati, un tohs wezzus, kas pee Sehfscha-
nas Pawassara eestahditi, islassihst; io schee
drihsaki satruhnd un samaita wehl tohs zit-
tus, kad winni ar labbeem kohpa paleek.
Ar labbi irr, kad tohs leelus, widdischkus
un masus fewischki islassa un paglabba.
Tee leeli un masi irr labbi preeksch Ehscha-
nas, tee widdischki preeksch Stahdischa-
nas. Kam diwejadi Semmes-Ahboli,
balti un farkani, tam waijag abbus fe-
wischki noliff.

Kad kas farvus Semmes-Ahbokus tif
labbi

labbi preeksch Ehschanas, kà preeksch Stah-
dischanas griib paglabbaht un no Sal-
schanas pasargah, tad waijag schohs
Padohmus wehra list:

1) Kad leels Pulk's Semmes-Ahbolu
tizzis, tad winni tuhliht, kad tee no Sem-
mes isnemti, ja-leel weena Bedre, kas
feschas jeb astonas Pehdas dsilka, wifs-
wairaf kad labs Pagrahs newaid. Tai
Bedrei waijag buht faufä Semme, un wifs-
labbaki smiltaina semmé. Bedres-Dib-
beni un ap mallahm apfahrt Salmi ja-leel.
Wehl labbaki, ne kà Salmi, irr tee Spalli
no Linneem, jo tee pasarga tohs Semmes-
Ahbolus wairaf no Puhshanas. Irr ta
Bedre lihds Puffei jeb drusku wairaf ar
Semmes-Ahboleem peelilta, tad waijag
Salmus jeb Spallus wirsu gahst, us
Spalleem faufu Smilti un us Smilti
stipru Semmi un Salmus. Par Seemu
waijag tai Bedrei aisweenu ar Sneegu ap-
segtai buht, kà tee Semmes-Ahboli ne no-
fahst. Bet pee schahs Bedres Seema ne
warr aisweenu labbi klahst tikt; tapehs
waijag

2) Wehl weenu zittu Bedri Nihjas
Kakti taifihht un no eekshenes ar Balkeem
aplikt,

aplikt, fur tohs Semmes-Ahbolus warr
paglabbaht, ko par Seemu griib bruhfeht.
Tahda Bedre irr tik labba kà Pagrahs,
un pee tahs lehti warr klahst tikt. Irr warr

3) eeksch weenas Muzzas kahdu masaku
Padohmu paglabbaht. Tahdu Muzzu
warr Nihjas Kakti, tahlu noht no Krah-
sna list un ar Spalleem apsegt. Bet tohs
Semmes-Ahbolus, ko preeksch Stahdi-
schanas griib glabbaht, waijag eeksch tahs
Bedres, kas ahra irr, turreht.

Tuhliht, kad Semme atkuffust, tad wal-
jag winnus isnemt, tohs fa-puuschus
atschirt un tohs labbus preeksch Dihgscha-
nas Nihja list, kà jaw pirmiht tikka mah-
zihst.

5. Par ko warr tohs Semmes-Ahbo-
lus walkoht?

Tee Semmes-Ahboli dohd Zitwekeem
weffeligu un gahrdu Barribu. Kad lee-
laks Padohms, ne kà waijag preeksch Eh-
schanas, tad warr ar teem, kas pahrpaleek,
Lohpus barroht, ja winnus ne warretu
pahrhoht. Kad Semmes-Ahbolus jehlus
sakappa un Gohwin dohd, tad wairaf
Peena teek, un Zukas no teem drihs
paleek taukas. Bet tas jaw irr deesgan

D

leels

leels Labbums, kad Zilweks ween no teem warr usturretees. No wisseem zitteem Augleem, bes teem Kohku-Augleem, ne kahdus Auglus warr tik lehti preeksch Ehschanas sataisist, kà Semmes-Alhobus, kad winnus ar paschahm Misahm Puststundu wahra, tad jaw teef smeekigs Ehsdeens, kad winnus ar Sweestu jeb Sahli ehd. Wesselibas pehz labbi irr, kad winnus ar Sahli ehd. Tapatt warr winnus arridsan ar Gallu jeb Putrainu wahrigt, jeb Krahsni un eeksch karsteem Pelneem zept, un tahdà wihse preeksch Ehschanas walkoht.

Kad tomehr tee Semmes-Alhoboli par Seemu daschureis puhst, lai winnus gan glabba un farga; ir winni drihs warr dabhuht salt, kad winnus stipri ne apsedf, un Pawassara lehti isaug un ne-smeekigi paleef, tad warr wehl zittadi gahdaht, ka leels Padohms us nahkoschu Pawassaru preeksch Ehschanas labbi teef paglabbahts. Prohti, tohs Semmes-Alhobus, ko par Seemu wehl ne bruhkeh, bet ko Pawassara un Bassara gribb walkoht, tohs waijag Ruddeni tihri nostalloht, ar Kaposstudselsi mafos Gabbalos, kas tik leeli kà Neeksti, sakappaht un Zepli, kad Maife

elw

Q

iszept,

iszept, jeb karstà Nihjà, kà Cesalu, kalteht. Jo fausali un zeetaki tee Semmes-Alhoboli pee Kalteschanas paleef, jo labbaki winnus warr paglabbaht un jo lehtaki par Milteem samalt. Samalti winni dohd labbu, gahrdu un wesseligu Maiss, kad winnus weenus paschus, jeb, ar Rudsu-Milteem saiauktus, zepj. Schohs Miltus warretu arri ar Putraini, Nah-trehm, jeb zittahm ehdamahm Sahlehm saiaukt un wahrigt, tad ar teem warretu zittus Miltus un Nisberri taupih.

Preeksch Kalteschanas waijag tohs mafalus, siltakus Semmes-Alhobus islasist. Bet tohs kaltetus Semmes-Alhobus waijag fausa Weeta glabbaht.

Tà, mihti Latweeschi, warrat juhs ar Semmes-Alhobeeem sawu Labbibu taupih, few daschu gahrdu Ehdeenu pataisist un ne-augligos Gaddos, kad Labbiba ne isdohdahs, no Badda-Mohkahm isglahbtees. Tannis Gaddos 1770, 1771 un 1772 zaur wissu Bahz-Semmi ta Labbiba ne auge. Dauds tuhktoschi Zilweki Baddu mirre, un wehl buhtu wairak mirruschi, ja winni ne buhtu ar Semmes-Alhobeeem sawu Dsihwibu usturrejuschi.

Arr

Arr tee Semmes-Ahvoli labbaki isdoh-
dahs ne kà Labbiba. Patti Krussa, kas
peepeschi wissu Labbibu warr nokult, ne
darra teem Semmes-Ahboleem ne kahdu
Skahdi. Teem eeksch Semmes ne aisteek
Krusa, lai arr Lappas nosistu. No ta
juhs sajeghseet, zee waijadfigs effoht, Sem-
mes-Ahbolus stahdiht un kohpt. Pehz
Labbibas tee Semmes-Ahvoli irr tee Au-
gli, par kurveem Semneekam wiswairak
ja gahda. Arr warr no Semmes-Ahbo-
leem tikpatt Naudas dabbuht, kà no Rud-
seem. Tanni Semmes-Gabbala, kur
weenu Puhru Rudsu issehj, warr divi
jeb trihs Puhrus Semmes-Ahbolu stah-
diht. No ta weena Puhra Rudsu buhtu
desmits Puhri atpakkal tikfusch, par ko
desmits Dalderus maksatu. Bet no teem
Semmes-Ahboleem tiktu divi desmits jeb
trihs desmits Puhri. Par Puhru dabbutu
Puss-dahlderu. Tad par wisseem Sem-
mes-Ahboleem lihds peepazmit Dahsde-
veem dabbutu, kas wehl wairak buhtu,
ne kà par teem Rudseem, kas no tahs
Beetas tiktu.

Juhs tad nu lehti saprattiseet, ka jums
ne kahda Skahde no ta teek, kad juhs wai-

rak

rak Semmes-Ahbolus stahdat, lai arr
weens jeb divi Puhre Labbibas masak is-
sehiti taptu. Kad juhs schai Yamahzifcha-
nai paklaufait, tad juhs tohs leelus Au-
glus drihs atjeghseet, kas no Semmes-
Ahboleem teek. Bes ta tee tshaklaki wehl
dabbuhs par Usmuddinaschanu to Algu
jeb Gohdamaksu, kas ohtra Sarunna-
schana irr sinnu dohta. Tee Bahrdi no
teem, kas tahda Maksu buhs dabbuju-
schi, tiks ir uspreekschu, zitteem par
Preekeschimi, schinni Kalendera drikketi,
ka juhsu Draugi un Kaimini un zitti Lau-
dis dabbu sinnaht, kahdi kohpigi Saim-
neeki juhs effat, un ka wiini juhs jo wai-
rak zeeni.

Juhsu schehligi Kungi jums Gesehuma
labpraht palihdschs ar Sehlu. Tikai
jums ne peeklahjahs atkal wissus Sem-
mes-Ahbolus usbruhseht, bet ta, kà
jums taggadin mahzihis irr, tik dauds pa-
glabbaht, ka juhs nahkama Gadda wehl
wairak warrat isstahdiht. Zaur to juhs
Ruddeni jo leelaku Padohmu warreseet
nolikt, un juhs jodeenas jo wairak pee-
augseet Laimiba un Labklahschana.

II. No

II. No Rahposteem.

Irr tee Rahposti, ko juhs gan wiffi pasihstat, irr no jums labbaki ja-kohpi. Jaw fenn effat juhs winnus stahdijuschi; bet tas wiffsleelakais Puls juhsu starpá winnus naw tik apdohmigi kohpis, ká pee-klahjajs, kad Rahposteem ihsti labbi buhs isweiktees. Nemmeet tad scho Mahzibu wehrá, tad arr schis Semmes-Auglis jums wairak, ne ká lihds schim, isdohsees.

1) Rahposteem waijag labbakai semmei buht, ne ká Semmes-Ahbokeem. Ikruddenós irr ta Semme ar labbi satruhdufcheem smalkeem Suhdeem ja-suhdo. Tohs Suhdus waijag paschá Ruddeni ee-art. Pawassará ta Semme wehl trihs jeb tscherreis ja-arr un ja-ezze, eekam tee Rahposti teek dehstiti.

2) Labbá Semmé teem Rahposteem teek leelakas Galwas un plattakas Lap-pas, tapehz tee Dehsti jeb Stahdi ne irr beesi kohpá ja-stahda, bet tá, ká weens no ohtra pufs-ohtru Pehdu nohst stahw. Tahdahm paschahm Starpahm arr waijag palikt starp teem Strehkeem, kur tee Rahposti tohp dehstiti. Muhscham ne waijag

jag diwi Dehstus kohpá stahdiht weená weená, jo tad weens ohtru fawe pee Augschanas. Kad juhs schai Mahzibai paflausiseet, tad juhs labbá Semmé no diwi simts Dehsteem wairak Rahpostiu dabbusseet, ne ká no diwi tuhksoscheem, kas tik beesi kohpá irr stahditi, ká lihds schim irr notizjis.

3) Rahpostus waijag tik agri stahdiht, ká tiklai warr. Treschá Meddelá pehz Jurvadeenas irr tas wiffs labbakais Laiks preekich Stahdischanas. Tapehz tad arr waijag sawus Lezzeklus jaw ap Mahrijas Pasluddinaschanas-Deenu, kas arr tadeht teek par Rahpostu Mahri sankta, apseht. Jo agraki winnus stahda, jo wairak winni nemsees wehfa Laiká, un tee Spradschi ne warrehs winneem dands kaiteht.

4) Kad agri gribb Rahpostus seht, waijag arr pee Laika par Sehflu gahdaht. Rahpostu-Sehflu warr ikkursch Saimneeks pats audsinahr, kad winsch Ruddeni kahdas Rahpostu-Galwas ar wiffahm Saknehm isnemm un dsilla Bedré par Seemu no Aufstuma farga. Schahs Rahpostu-Galwas, ko par Sehflenizehm paglabba, Pawassará, kad jaw silti Laiki rahdajs,

dahs, no Bedres atkal ja-ismem un ja-stahda tauka Semme prett Sauli, tad Sehklas ne peetrufks.

5) Bet preeksch agrakas Sehshanas arr waijag tai Semmei ihstena Laika gat-tawai buht, fo Lezzeklus gribb eelikt. Tapeh; ne waijag to Semmi par Seemu atstah; Lezzekli, bet Ruddeni winna jaw ja-ismett un jaglabba dsilla Bedre, fo stipri ar Suhdeem un ar Salmeem waijag apsegt. Tad winna pawissam ne fals, un Pawassara, kad winnu gribb bruhseht, tad winna tikpatt mihlsta, ka Ruddeni bij, kad tikka eelikt. Pawassara, kad Kahpostus gribb seht, tad jaw Neddelu papreeksch tas Lezzeklus, fur ja-sehj, ar smalleem Sirgu-Suhdeem lihds Mallahm pilns irr ja-peemett, bet schautri. Nu waijag scho Lezzekli ar Salmu-Zumteem apsegt, lai tee Suhdi kahrst. Peh; peezahm Deenahm tas Lezzeklus irr ja-apluhko, woi ne buhs jaw tee Suhdi karsti palikkuschi. Kad jaw kuhpi, tad waijag winnus labbi stipri ar Kahjahm famihdiht un to Semmi, kas Bedre bij glabbata, wirsu mest. Tad atkal Lezzeklus irr ja-apseds ar Salmu-Zumteem, lai arr ta Semme siltapaliftu

paliftu. Peh; diwi jeb trim Deenahm, kad ta Semme, apsegtä Lezzekli, no karsteem Suhdeem siltapalikkusi, tad winna labbi ar Grabbekli jataisa smalka un ja-lihd-sina, un Kahposti ja-sehj. Aufstas Naktis, jeb kad stipri snigtu, tad warr tohs apsehtus Lezzeklus apsegt, bet zitti tad, kad jaw Kahposti sehti, pawissam wairs ne apsedf, un tomehr Salza ne kaischoht Dehsteem.

Kenmeest tad schoreif schahs Mahzibas ween wehra. Us preekschu no Kahposteem wehl wairak tiks fazzihst. Ka Kahpostus preeksch Eshshanas warr bruhseht, tas irr deesgan sinnams. Kad winnus labbi fante un raudse, tad winni gahrdu un wesseligi preeksch Eshshanas. Baggati un Nabbagi winnus labpraht ehd. Woi tad Saimneekam ne buhtu par to jagahda, ka winnam tik dauds Kahposti no jawa Dahrfa tiktu; ka preeksch wissa Gadda waijadfigs irr? Labbi raudseti Kahposti, kas labba Weeta glabbati tohp, warr ilgafi ne ka weenu Gaddu turretees. Tapeh; tee prijschi Kahposti papreeksch ja-apehd un tee raudseti ja-glabba preeksch Wassaras, tad winni dohd gahrdu Ehdeenu par Ufspirgschanu.

III. Rà tahs Appinu Steebras par Linneem ja-bruhke.

Pee scha Darba itt ne kahds Gruhtums
atrohdams irr. Kad tee Appini
nolassiti irr, tad arri tahs Lappas irr ja
nolassa, ween to Misu ne buhs noplehst.
Ta Semehrzischana to Steebru ilgaku Laiku
prassa, ne ka pee Kannepehm bruhke. Ja
manniht warr, ka silts un garsch Ruddens
buhs, un slapja Seema, tad tahs Stee-
bras paleek eemehrzitas Uhdni, us 3 jeb 4
Mehnescheem, tad tahs buhs labbas un
wehrtigas. Bet ja redsams buhtu, ka
auksta Seema gaidama, jeb kad Sneegs
un Salna peepeschi uskriht, tad tahs Stee-
bras irr ja-isnemm no Uhdni, jo pee Sal-
nas tahs Uhdni gattawas ne teek. Tahs
tad nu, kad papreeksch labbi beesi apfnigtas
irr, wirs Kuhtim us Greesstem jaleek, un
ar kahdahm Kahrtehm jafaspeesch, ka ne
Wehisch tahs ispurrina. Tas Siltums
no tahm Kuhtim sahks to Sneegu pama-
sitam kausseht, kas wirs un stary tahm
Steebrahm irr, un tahs tad us tahdu
Wihsi ar ween mittras pastahw. Swetschu
Mehnescha irr jaluhko pakkat, woi tahs
ne

ne daschkahrt jau gattawas buhs. Kaut
arri ta Seema wis garraka buhtu, tad
tomehr eeksch Marz-Mehnescha, tahs pa-
pillam gattawas buhs, wiswairak, kad
tahs jau Ruddeni bij Uhdni kahdas Ned-
delas eemehrzitas.

Kad tahs Misas no Steebrahm drihs
atlez, un jau Schkeedri Balka rahdahs, tad
gattawas, ka waijag. Kad nu tahs tihra
Uhdni irr isfkalloras, tad tahs eeksch Rih-
jahm jafschahwe. Sagrees tahs tad Gab-
balos, pa 2 jeb 3 Dlefscheem Garruma,
fakull' un mihsti tahs itt ka pee Kannepehm
tu mehdsi darriht, un tewim buhs Linni
bes leela Darba, kas zeetaki un smalkaki,
ne ka zitti Linni, un Kannepes irraid.

IV. Ta Schahweschanato Dahrstu- Leetu.

Sahs Dahrsta-Leetas juhs warrefeet
schahweht, jeb zaur Saules Siltumu,
jeb Krachni, jeb wirs Krachni. Ta Saule
teem Dahrsta-Augkeem no Spehka itt ne
ko ne panemm. Tee zaur to wehl jo smek-
figaki irraid. Tee pee scha Darba wai-
jadfigi Rihki jums dauds ne makfahs.
Weens Rahmis ta ka pee Lohgeem irraid,
tiffai

tikkai buhs waijadfigs, starp ko jaleek, jeb weens Tihkli, jeb arri kahds Gabbalinsch no ruhpa Audekla. Ja tee Rahmi 3 jeb 4 Pehdas Garumä, un 2 jeb 3 Pehdas Plattumä turr, tad buhs gan. Pehz to Auglu Pulku, tee Rahmi jasataifa.

a) Ja Schahweschana zaur Saules Siltumu.

Kad kas zaur Saules-Siltumu kahdus Dahrfa Auglus gribb schahweht, tad tam sewim no smalkeem Kahrteem weenu smalku Stellaschinu buhs ustaisiht, no Semmes 2 Pehdas us Augschu, ta ka mehds taisiht, kad Deegu jeb Dshias gribb us Bleeki likt. Us tahdu Stellaschinu tohp tee sataisiti Rahmi uslikti, tik dauds ka waijag; tee Augli, ko schahweht gribb, teek Virksta Beesumä, wirs teem Rahmeem usbehti. Ja Spinnaschus, Skahbenes, jeb zittas weeglas Leetas, ko daschkahrt Behisch itt lehti warr nopuhst, schahweht gribbat, tad weens Rahmis ar Tihflu schahm Leetahm wirsu irr jaleek. Tahs tad Weeta paleek, un tomehr ta Saule pee tahm sawu Spehku papillam parahdihs. Wifs tas ta paleek, kamehr tikkai Saule swihd

swihd. Ja tahs usliktas Leetas, weena Deena fauffas ne teek, tad tahs Istaba irr janess, pirms ne ka Rassa kriht, ka tahs zaur to slapias ne teek, un zitta fauffa Deena tahs atkal sawa Weeta eeksch Saules irr jaleek. Bet tomehr tahs ikdeenäs, kamehr itt pilnigi schahwetas irr, 3 jeb 4 reises par Deenu irr jagreesch apkahrt.

b) Ka tahs Saknes Krahsna eekschä buhs schahweht.

Kad to iszeptu Maifi no Krahsni iswelk, tad tam Krahsnim tas ihstems Karstums irr, tahs Saknes schahweht; zittadi tahs sadegg. Bet kad winnaam tas peederrigs Karstums, tad tanni eekschä tahs tohp eebehtas, Kohlas-Beesumä, Cefahkumä 5 jeb 6 reises apkahrt greetas, un pehz masak reises.

c) Ka tahs Saknes wirs Krahsni jaschahw.

Ja tam Krahsnim mehrens Siltums irraid, tad wirs Krahsni irr jaleek weens Rahmis ween, kas apwilktis ar Audekli, tahs Saknes wirs tam, un tad tapatt jaschahwe, ka pee Saules. Bet ja tam Krahsnim

Krasnim paleels Karstums, tad tas Rahmis irr japeekarr Greesstos wirs to Krahnsni, tik tahlu no ta nohst, ka to Karstumu parest warr. Ja tas leels Karstums mittahs, tad tas Rahmis jo tuwaki tam Krahnsnim irr jalaisch Semme. Tahs Saknes, kas schahwetass teef, irr daschureis jagreesch apfahrt, un kad kahds Puttekliis Istaba zellahs, tad tahs Saknes irr ja-apklahj ar zittu kahdu ar Audeklu aptihstu Rahmi tik ilgi, kamehr tas Puttekliis beidsahs. Pawissam pee scha Darba irr jagahda, ka wiansch teef padarrihts tik jauki ka warredams, un isfargahts, jo tahs Saknes ehdama Leeta irr.

d) Ra tahs ischahwetass Saknes irr ja = isglabba.

Kad tahs Saknes itt pilnigi ka waijag ischahwetass irr, tad tahs kahda mikla jeb welgana Weeta likt buhs, kamehr tahs tik dauds ta Welguma irr eewillkuschees, ka tahs starp Pirksteem lehti ne salausch. Kad schis Darbs padarrihts, tad leez' tahs kahda Schkirsta jeb zitta Kohku = Trauka fauffa Weeta, kur Pelles klast tik ne warr. No scha Laika buhs tahs no ifkatra Mittruma

truma jeb Slapjuma isfargaht, zittadi tahm Pohsta jaeet.

e) Ra tahs Dahrfa: Leetas, ikweenu pehz sawas Kahrtas jafschahwe.

Scheit wehra jaleek, ka wiff, kas jafschahwe, tas tanni pascha Brihdi, kad to nogreesch, jafschahwe irr, pirms ne ka tahs sawihst, un ka tikkai tahdas Leetas schahweht buhs, kas nau wischkin pazeetas irr, zittadi tahs ne mas ehst ne warr. Warren zeetas Lappas, jeb Saknes, jau kamehr wehl salkas irr, ehst ne warr, un tahdas schahwetass wehl masak.

1) No Lappahm jeb Sahlehm.

Spinmaschus, Nahtras, Laktuhkes, Skahbenes, Beetu = Lappas, Petterfilges, Zilkorjes, Endiwjes, Kimmenes, Kehrweles, Kiplohkus, ir zittas Lappas un Sahles, kahda siltä Deena itt labbi pee Saules, jeb arri wirs siltu Krahnsni, bes leela Darba, warr schahweht. Ja tu tahs pascha Krahnsni eekschä gribbi schahweht, tad tahs papreeksch karsta Uhdeni irr jamehrz eekschä, un kad tahs no turren isnemas, tad tikkai jafargahs, ka tu ne melle, to Uhdeni ar Nohkahm isspeest. Leez'

Leez' tahs labbak' kahdā Kurwi, peeseen' pee ta kahdu Wirwi, un mett' tad ar to Wirwi, to Kurwi, Rinkōs, apkahrt tawu Galwu. Pee tahdas Apfahrtneschanas tewim itt nekahda Lappa ne iskrittihs, un tas Uhdens istezehs dauds labbaki, ne ka, kad tu buhtu meklejis, to ar Rohkahn is-speest. Nu tahs jaleek irr, wirs kahdu Nudelki filitā Krahsni eekschā, tudal, kad zepta Maife iswilka, jo schahs Lappas jeb Sahles, kas bij filitā Uhdeni eeliktas, filtu Krahsni gribb. Tahs Lappas jeb Sahles, ko schahweht gribb, ne mas sa-greest ne buhs.

2. No Saknehm.

Kahzini, Peterzilges-Saknes, Burtani, Mohres, Kahli, kas wirs un eeksch Semmes aug, un kas tahdahm Saknehm Uhdfigas, tahdas Saknes, pirms ne ka tahs schahwe, irr ja-sagreesch eeksch zettor-kantigeem Gabbaleem, tad tahs ja-eemehrz karsta Uhdeni un jaleek kahdā Kurwi. Tas Slapjums ja-noschlirr, tapatt, ka pee tahm Lappahm parahdihts, un tad tahs pee Saules, woi wirs Krahsni irr jaschahwe. Ja tahs Krahsni eekschā schahweht gribb, tad jasargahs, ka tas Karstums tahm ne uskriht

nskrihtus weemeis un wairak ne ka waijag. Kad tahs schahwetas irr, un jau kahdā Trauka liktas, tad jagahda, ka tahs ne mas Mittruma ne dabbu, bet ka tahs itt fauffas warr nolikt.

3) No Bahkstehm un zittahm Dahrfa-
Leetahm.

Jauas Turku-Buppes irr jagreesch us puff, jeb arri schlehrscham smalki ja-sagreesch, un karsta Uhdeni jaleek. Tas Uhdens, pehz atkal ja-is-speesch, ka parah-dihts, un tad Krahsni jaschahwe.

Sukkur-Sirnius tu warri jeb pee Saules, jeb wirs Krahsni schahweht, bet, Uhdeni tewi tahs eemehrzihht ne buhs. Kad tee eemehrziti, tad tee gan fallak, bet arri jo zeetaki buhs.

Mangoldes un Beetu-Steebri irr jaschkell us puff, un jagreesch Gabbalōs, Rohkas Plattuma, tad karsta Uhdeni jaleek, un pee Saules jeb wirs Krahsni jaschahwe.

Kad Bikku-Kahpostus schahweht gribb, tad tee Sarri no Galwas irr jaspleesch nohst, tee atkal us puff jeb wairak jaschkell, woi 2 woi 3, jeb 4 reises, ta ka pee winneem notikt warr. Tas Kazens

jeb Zelm's pats, til tahlu, ka winnu mihsln
atrohd, irr jamisa un Gabbalos jasagreeesch.
Wiss tas karsta Uhdni irr jaleek, un tad,
fad tas Uhdens ta isspeests, ka augscha
peeminnehts, us weenu Rahmi wirs
Krahsni jaschahwe. Tas Krahsns lai
labbi silts irr, ka to, kas pawirsu winnam
lirts, drihs ischahweht warr, un ka tas
pehdigi ne dabbu puhst.

Arri tohs Putru-Uhbolus schahweht
warr; tee irr papreeesch jawahr, tad ka
Puttraimi jasabersch, un wirs Krahsni
jaschahwe. Tad no teem teel Garraschi,
ko jeb Gabbalos fasist, jeb sagruht warr,
kad tahs glabbaht gribb.

To paschu ar teem Semmes Uhbo-
teem jeb Kartuppeleem warr darriht, kad
Pawassara, kad tee pee Chschanas itt wai-
jadsgigi, tee prischu un salki wairs labbi ne
smekle.

4) Ka tahs schahwetass Darso-Leetas
bruhkeht buhs.

Wissas schahs schahwetass Dahrfa Lee-
tas itt tapat iswahrijamas irr, ka buhtu
tahs wehl fallas jeb prischas; ween pee
Pukku-Kahposteem tas zittadi irr. Tee
papreeesch karsta Uhdni jaleek, tad tee at-

kat

kat balti teel, un tas Mellums nosuhd
noht no teem.

Zau papreeesch tappa peeminnehts, ka
tas lohti derrigs, kad Semmes Laudis
dauds Dahrfa-Leetas audsina, ko tee pa-
schi bruhkeht, un ko tee arri par Naudu
isdoht warr. Pirzejus, ja tawas schah-
wetass Leetas labbas irr, tu Pilschtos, wiss-
wairak leelos, gan useesi, kas tewi tahdu
tawu labbu Prezzi, jeb ta, ka winneem pee
paschas Bruhkeschanas waijag, jeb, to
atlat pahrdohdami, leela Pulkä, no tewis
uspirks. Scheem tu arri tawus Traufus,
kur tahs schahwetass Leetas eelscha, atstah
warri, un tohs, simerus, zitta Laika atlat
Rohka dabbut. Ar scheem tu arri sa-
derreht warri, wehl us preeeschdeenahm
tahdas schahwetass Leetas teem Pulkä is-
doht, ar ko tee Pirzeji Meerä buht, un tu
pats fewim ko Labbu nopelnitees warri.

V. No Kurwju Pihschanas un
Kurwju Ustaisichanas.

Schis Darbs irr gan weegls, un ja
tikai tas Ammatneeks garras
Mihltes no Bihstal-Rohkeem pee ta bruh-
keht gribb, tad tee waijadsgigi Mihli pee
scho

ſcho Darbu ween peez-lahrtigi irr. Wai-
jadſigs pee ta irr, weens Naſis, weens
Ahmers, no Kohka taiſihts, weens Darba-
Galdinſch, weens ſapreeſchamais Kohks,
un weena Thlite. Kad itt ſmalkus Kurw-
jus pataiſiht gribb, tad gan wehl buhtu
waijadſigs tahds Naſis, ar ko tahs Nihk-
ſtes eekſch 4 Dallahm us weenreis iſplehſt
warretu, weens Ehwehls, ar ko to Nihk-
ſtummu no teem iſplehſteem Gabbaleem iſ-
ehweleht warr, un weens Naſis, ar ko to
reſnu Gallu, jo teewaku warr iſtaiſiht.
Bet ſchim Briſcham mehſ tillai no tahdeem
Kurwjeem runnajam, ko ikdeenás pee
Mahjas Buhſchanas bruhke, un kas tik
warren ſmalli ne irr. Pee tahdas Tai-
fiſchanas ween tee jau peeminneti 5 Nihki
waijadſigi irr, un ka teem waijag buht,
taps ſcheit rahdihts.

Tas Naſis irr tahds pats, ka tas, ko
Dahrsneeki bruhke, ar lohziu Galku.
Winiſch tillai par to waijadſigs, ka tahs
waijadſigas Nihkſtes warr nogreest, un
arri no tahm daſchfahrt to Gabbalu, kas
pagarſch irr. Arri ikweenu zittu Naſi
pee ta warr bruhſcht.

Tas Ahmers irr weens garrainais Klut-
ſis

ſis, ar Kahrty. Winiſch wehl pawiffam
weenu Mahrzinu. Waijadſigs winiſch irr,
tahs Wihtala-Nihkſtes ſaſiſt, ka to Miſu
jo lehtaki atſchirt warr. Tas Darba-
Galdinſch irr weens Galds no kahda zeeta
Kohka, 4 Pehdas Garrumá un 3 Pehdas
Plattumá. Ar to weenu Teewgallu tas
Galds gull pee Semmes, un ohtra Teew-
gallá winnam 2 iſſas Kahias appakſcha
irr. Eekſch 10 Strehkeem, tannu Galdina
Zaurumi irr ja-urb eekſcha, ta, ka tee Zau-
rumi weená Strehki, jo tahlaki, prohti 2
Pirkſtu Plattumá, weens no ohtra ſtahw;
un ohtra Strehki jo tuwaki, prohti weená
Pirkſta Plattumá, weens no ohtra.
Tee Zaurumi itt lihdsigi pehz to ſchauru
Puſſi irr jaurb. Schis Galdinſch pawif-
ſam waijadſigs irr, to Dibbeni pee teem
zettorkantigeem Kurwjeem pataiſiht. Kas
appalu Kurwju ween gribb pataiſiht, tas
ar dauds maſaku Darba-Galdinu warr
peetikt, kam tillai weens pats Zauru-
minſch, widdü ee-urbts irr.

Tas ſpeeſchamais Kohks irr no Delfes,
ar ko tahs jau ſapihtas Nihkſtes ſaſitt, ka
tahs lohpa ſaect. Tahdu arriſan no
zeeta Malka warr pataiſiht, 3 woi 4 Kohku
Garrumá,

Garrumá, weena Gallá z Pirkstu Plak-
tumá, un ohtrá, puff ohtr'. Tas tee-
wais Gals irr preefsch Niskarschanu, un
tadehl appalsch, bet tas resnais Gals lat
irr lihdsens, kantigs un pehz weena Pirksta
Mehra tahs Kantes, weena no ohtras.

Ta Jhlite irr weens garsch stipprais
Naglis, kas wiffaplahrt zaur wiffu sawu
Garrumu ta jawihle, un gluddeni japa-
tais, kamehrt winsch itt appalsch teek.
Winsch waijadfigs buhs, ta Kurwja
Dibbenu tanni Darba-Galbina peespeest,
ka scho Dibbenu, aplahrt to Nagli, drihs
aplahrt greest warr.

Bes scheem peeminneteem Nihkeem, tam
Kurwju Ammatneekam, zitti ne kahdi
Nihki ne waijag, ka ween Nihkstes no
Wihhtalu-Kohkeem, jo no tahdahm tee
Kurwji japatais' irr, kas par to wiff-
labbaki derrigi irr. Tee no Salmeem,
jeb Ehsera-Needreem, jeb no kahdeem zit-
teem Schaggareem taifiti Kurwji gatt
labbi un jauki, bet tomehr, til bruhfigi
un waijadfigi ne irr.

Tohs Kurwjus tikkai no tahdeem Wih-
taleem warr taifih, kas ka Kruhmi aug,
un tadehl arri Kruhmu-Wihhtali tohp
faukti.

faukti. Tee zitti Wihhtali, kas ihseim par
Kohkeem aug, par to geldigi ne irr, zaur
to, ka tee Sarros aug, kas atkal jaunus
Sarrus dsenn. Kad nu to ihstenu Nihksti
no scheem jauneem Sarreem tihrina, tad
ta Nihkste, ko bruhkeht gribbeja, drihs
lausch, zaur to, ka winna sarraina bij, un
buhhs nebruhkejama. Tomehr pee itt rup-
jakeem Kurwjeem arri tahdu gan labbi
warr bruhkeht, ja daschlahrt tee waija-
dfigi Wihhtal-Kruhmi ne irr. Tomehrt
allasch tas wiff labbakais un wiffghita-
kais Sars ja-ismelle. Tee Kruhmu-Wih-
htal-Kohki daschadi irr, bet tee wiffugelbe-
gaki tee irraid, kas itt taifni, un labbi
Johzijami irr, un lehti ne lausch. Meh-
scheit no teem wiffu labbakeem gribbam
runnast.

1) Tas Kurwju Wihhtala-Kruhmis irr
tas wiffulabbakais, Winaam seltanas
Misas irraid, winsch usaug garras
Nihkstes ar garrahm, teewahm, affahm,
un ta ka iszirptahm un pa appaschu balt-
spihdedamahm Lappahm.

2) Tee farkan' spihdedami Wihhtolu Kohki
kam puff seltana un puff farkana Misa
irr,

3) Tee Plattahm, totmehr affigahm,
 un un pee Malkahm iszirptahm Lappahm.
 4) Tee Puhputu Wihtol-Kohki, kam salla
 Misa irr, ar plattahm un pa appafschu
 anta ka ar Tibflu aptihtahm Lappahm.
 5) Tee Smiltschu Wihtolu-Kohki, kam
 un salla Misa, ar garrainahm Lappahm.
 6) Tee Kahrkli, kas ir pee Uppehm aug,
 un winneem irraid garrainas un spaltwal-
 dinas eegreestas Lappas. Par ihsteneem
 Kohkeem winni itt ne kad ne aug, tikkai
 Kruhmös, itt ka garras un taisnas
 Nihkstes.
 7) Tee Wihtol-Kohki, jeb Schaggari, kas
 itt ka pee Semmes rahpdami aug, ko
 arri par Tihrumu Wihtoleem sauz.
 Winni Tihrumös aug, itt ka isfehki,
 bet arri nelad par ihsteneem Kohkeem,
 tikkai Kruhmös, gan ka taisnas bet to-
 mehr masas Nihkstes. Tadehl tohs
 ween pee maseem Darbeem, warr bruh-
 feht.
 Tohs scheid peeminnetus Wihtolu-Kruh-
 mus un Nihkstes wissur ikweens sewim
 warr audsinah, ja ween ta Semme pa-
 gruhtha ne irr. Ta pirma un peekta Wihtolu-
 Sorte aug Uppmallas, un Grawas; ta
 ohtra

ohtra eeffsch mittrains Semmes, ta tre-
 scha, fauffa Semme, un tas itt ahtri; ta
 zettorta, eeffsch smiltainas Semmes. No
 ta warr mahzitees, ka wissur labbas un
 derrigas Wihtalu-Nihkstes un Schagga-
 rus ikweens dabbut, un sewim audsinah
 warr, jo ikweena Semme par weenu Sorti
 no tahm buhs derriga. Ja tas tawa
 Balka stahw, tahdas bruhleht, ko tu
 ween pats gribbi, tad allasch ja islassa
 tahs pirmas Sortes, kas tahs wissulab-
 bakas irraid. Ja tahs tew Luwuma ne
 irr, tad audsina winnas. Zktra Nihkste
 no tahm aug, kad to jeb eeffsch März-
 Mehnesi, jeb eeffsch April-Mehnesi Semme
 eedehsta.
 Ja kas, gribbedams schahs Wihtolu-
 Sortes daschadas audsinah, un tahs to-
 mehr nepasihst, tas sewis gan warr palih-
 pfetees; lai ween tik isstahda no wissahm
 Wihtalu Sortehm, lai buht kahdas buh-
 damas; zittas kahdas Nihkstes, un tad
 peeluhko, kahdu Sorti winsch wiss-labbaki
 bruhleht warr, un kura Weeta tahs pa-
 wissam labbaki isdohdahs Augschana.
 Tahs Wihtolu-Sortes wisslabbas irr,
 kas jo ahtraki un jo taisnaki usaug;
 Weena

Weena Sorte tahda Semme, ohtra, fittä aug.

Tahs Wihstolu-Sarrus, Maj-Mehnesi wiff labbakt warr nogreest, tad tee pawisfam lohziiami irr, un tad tahs arri wifflehtaki warr nomisakt. Ja tee tanni Mehnesi pee Koshkaim newaid, tad tohs arri September-Mehnesi warr dabbut, bet tee tik lohziiami tad ne irr, un jau atkal Gads papillam aiseet, pirms ne ka tee nogreesti Schaggari atkal paaug. Pee winnu Nogreeshanas warram Seewas un Behnus bruhleht. Pee Kurwju-Ustaiſchanas, kad tahs Nihlſtes puff Pirksta Beesumä, tad gan; tomehr, bes Ohletra Garruma tahs ne kad ne warr buht. Tahs wiffu-garrakas Nihlſtes lai irr puff Ohlekt garvakas, ne ka Wihtra Garrums neff. Kad tahs nogreestas, tad tahs tudal, pehz sawil Garrumit un Nesnumu, Kuhlſchös irr jafafeen.

Tahs Nihlſtes, ko ar wiffu Misu griß bruhleht, tahs, lohpa fafetas, tudal Pawehni irr ja-uskarr, ka tahs dabbut ischuht, bet tahs, kas pee balta Darba irr janemm, tahs atkal tudal janomisa. Scho Darbu Behni un Bezzi Landis itt labbi

isdarrihs.

isdarrihs. Bet winsch darrams, kanteht ta Misa wehl falla irr, un ja to dasch fahrt tudal darriht ne warr, jeb kad arri Saule warren silta, tad tee Kuhlſchi jeb Uhdent ja-eemehr; jeb arri slapias Weetas irr jaleek Pawehni. Pirms ne ka tahs Nihlſtes tohp nomisatas, tad papreesch illatra Nihlſte, itt fewischki, ar to koshainu Ahneri wies kahdu Kluzzi irr ja-kull, pamasitam, ka ta ne tohp faspeesta, bet taf allasch ta, ka ta Misa schurp un turp wallä teek. Ta Misa tad itt lehti noees. Kad nu tahs Nihlſtes nomisatas, tad tahs irr jaleek pee Saules, zittadi tahs niellas teek. Tas noteek wiff labbakt, kad tu pee kahdeem par to esisteem Pulzineem, itt turu pee Semmes, kahdas no Lushkeem taiſitas Wirwes iswelzi, un tahs Nihlſtes, kas nogreestas, us weenu Deenu, tur wirsu leezi. Tad tahs atkal Kuhlſchös irr jafafeen lohpa un kahda Skuhni januskarr, fur tahs jafafas teek. To wehra lifdams tu warresi winnas, itt labbas ka waijag, pehz, illattra faufa Weeta, zaur dascheem Gadsdeem, paglabbakt. Kad nu Laids nahk, tahs bruhleht, tad tahs papreesch, Uhdent

demi

deni atkal irr ja-eemehr; tahs smalkas no-
misatas, tikkai us puff Stundas Laiku, un
tahs reinakas us Stundas Laiku: Bet
tahs, kas misatas ne irr, tahs lai paleef
Uhdeni pa trim Stundahm. Tad wiinnas
wiffas buhs lohzijamas gan.

Bes schahm Wihtolu-Nihkstehm, tam
Kurwju Taisitajam wehlyittu masi Stab-
bini irr waijadsigi, pee Dibbeni un pee
Stahreem.

Kad tas Ammatneeks kahbu zettorstuh-
rigu Kurwju gribb pataisih; tad pee tahdu
wisch tahs Wihtolu-Sarrus bruhke, kas
3 jeb 4 Gaddus wezzi irr, ta Sorte lai
buh; kahda buhdama. Wisch tahs arri
no Legsdeem un Behrseem nemt warr. Ja
nu tahs Nihkstes un waijadsigi Ammata
Nihli pee Kohlas irr, tad ta Kurwju Us-
taisichana buhs itt masa Leeta. Luflo-
schanas peh; meh; pee weenu tahdu Kurw-
ju no widdeja Leeluma, to pee wiinna wai-
jadsigu Darbu gribbam aprakstih, un pa-
rahdiht. Nemm' 5 jeb 6 no tahm wis-
sustiprahahm Nihkstehm, jeb 3 woi 4 tee-
wus Kohzius, ikkattu, ohir' til garru
ne ka tas Dibbens buhs; uskall' tahs
widdu us puff, tomehr ta, ka tee Galli zeeti
paleef.

paleef. Tai Weetai, ko usskall, buhs
puff til garrai buht, ne ka wiff tas Dib-
bens irr, ko pataisih; gribbi. Nu atkal
irr janemm, 6 woi 7 Pahru no wiff stippra-
lahm Nihkstehm, tomehr nau til garvas,
ka jau pirmiht nehmis, un eebahs' tahs pa
Pahreem tannis usskalditas Nihkstu Wee-
tas, ta ka tahs usskalditas Nihkstes, weena
pee ohtras, blakkam stahw' un tahs, ko
pa Pahreem zaur bahs', atkal, labba
Pirksts = Plattuma, weena no ohtras
atschkirtas irraid. Kad nu tahs Nihkstes
ta noliktas un krautas, tad tahs usskal-
ditas, eelsch tahm Starpahm, ar itt loh-
zijamahm smalkahm Nihkstehm irr ja-tim
paapfahrt. Nu tewim tas Krusts, jeb
tas Kurwja Pamats, us ko wisch pats
ja-ustai', buhs gattaws. Tik labb tahs
usskalditas, ka arri zittas no tahm eelik-
tahm Nihkstehm, tohp ta lohjitas, ka
tahs weenlihdigi isplattiteem diwlahrti-
geem Stabbineem jeb Sahnklauleem lih-
sigi leekahs.

Nu patti Kurwju Sataisichana fah-
kabs. Papreelsch nemm' 3 smalkas Nihk-
stes kohpa, pinn' tahs apfahrt teem stah-
woscheem Stabbineem, labbi wehra nem-
dams,

dams, ka schis pirmais Darbs, to stahwo-
schu Stabbinu dehl, tohp glihti un apdoh-
migi padarrihts, prohti, ka tee Stabbini,
pee Dibbina, weens no ohtra weenada
Lahuma dabbu stahweht. Pinn' to nu
ar ikweenu Nihksti lihds Gallam ween;
pee Galla nahjis, nemm' 2 Nihkstes un
pinn' ar tahm diwireis aplahrt, ka zaur
to jo stippraks tas Gals pastahw. Pee
scha Darba ne aismirsti, ar to speeschamu
Ahmeri daudreis starp teem Stabbineem
speest jeb fist, ka tee zaur to, jo tuwali
weens pee ohtra nahk. Kad tohs Sahnus
ta Kurwja pataisiht gribbi, tad nemm' to
pirniht peeminnetu Darba-Galdinu, un
speed' ar to Ihleni tanni Zauruma, kas
Galdä eeksch Biddu irr, to Dibbenu itt
zeeti wirsu, ta ka winnu, aplahrt to Ih-
lenu greeft warr. Tas Ammatneeks lai
nu pasehdahs preeksch sawu Darba-Gal-
dinu, un lai lohka wiffus Stabbinu Gallus
itt us augschu, pehz ta Kurwja ahrihu
Buhshanu; un pee ikkatru Stabbinu lai
wiasch tad itt tuwu flahht leek, weenu zittu
stipru Bihstola-Niksti, kurreas teewu Gallu
wiasch lai tik dsilli, ka ween warredams,
eeksch Dibbena eebahsch, un wehl jo lab-

Ginnu

baks,

baks, kad tas teewais Gals, aplahrt tahm
usfalditahm Nihkstem tohp sawillts, tad
winnu itt ne kad isdabbuht ne warr. Sah-
nös abbejahm, kur to karramu Gabbalu,
jeb Engi buhs peelikt, tur 2 jeb 3 itt stip-
pras Nihkstes irr janemm, jo tahs nessihs
wiffu ta Kurwja-Swaren, tad tam Kurwja
Laisitajam trihskahrtigi stahwoschi Stab-
bini irraid; un winsch atkal fahk piht un
wiffpapreeksch ar weenu itt stipru Nihksti,
us to atkal diwireis ar diwahrtigahm
Nihkstem, un tad pehdigi ar weenu pa-
schu lihds gallam. Pee scha Darbu tas
Kurwis us to Darba-Galdinu ar weenu
teek aplahrtgreeshts, jo zaur to, to Darbu
jo lehtaki warr pastrohdahht. Urri, nau
jaaismirst, ar to Speeschamu-Ahmeri tahs
eeliktas Nihkstes allasch labbi peesist. Zitti
arridsan, kas ihstenu stipru Darbu pa-
strahdaht gribb, nemm weenu Pahri zeetu
Nihkstu un tahs weenu wirs ohtru sapinn;
zaur ko tas Kurwis arridsan, jaukaks us-
luhkojams. Ja tas Kurwis jau tik, ka wai-
sag us augschu ustaisihts irr, tad to Augsch-
mallu buhs pataisiht, aplahrt lohjidams
tahs garrus Stabbinu Gallus, un tahs
sapiht, woi ar diwahm, woi ar trim Bih-

Ginnu

tola-

tola: Nihkſtehm, itt ka ſau pürmiht ſtah-
ſtihts: tiffai tee Stabbini nau jaſohka
apfahrt, pee kurreem tas Karamais jeb
Engis klahr peeleeekams. Scheem Stab-
bineem, kad to Wirs-Mallu ſapinn, it
garram jaect.

Kad nu to Dſu, pee ka to Kurwi
neſſa, jeb to Engi gribb pataiſiht, tad
ja-izmekle diwi itt lohziijami Stabbini; iz-
weens no teem lai tif garſch irr, ka ta Dſa
jeb Engis to gribb, un ka winnu Gallus
Kurwja Sahnos lihds to Dibbenü eebahſt
warr. Tee Galli no ſcheem Stabbineem
tohp aſſi pataiſiti, ka tahs jolehtak ſtarp
tahm ſapinnetahm Nihkſtehm eebahſt warr;
un ka tee paſchi ne atkal iswelfahs, tad tee
no ahra puff' zitta kahda Weeta irr ja-ee-
greesch, un pee abbejas Puffes to klahr-
ſtahwedamu Stabbini, ar Warru ja-ee-
gruſch, tahs ſapinnetas Nihkſtes tad dab-
buhſ tanni eegreeska Weeta iſhten zeeti ee-
liktees, un buhs Gudribas waijag, ja
kas gribbetu tohs Stabbinus iswilkt ahra.
Tahs abbejas Nihkſtes tohp liktas wirs
teem diweem Stabbineem, un ſchee weens
pee oſtru peespeeti. Ta tee tohp ſaturvetti
kohpa zaur diwahm ſmalakahm Wihtalu-
Nihkſtehm,

Nihkſtehm, ar ko tohs ſapinn. Nu tee
Galli no tahm Nihkſtehm tohp lohziiti, no
weenas puffes us oſtru par teem Stab-
bineem pahri, un appaſch to Mallu Sah-
nos zaurbahſti un nolohziiti. Pehdigi ta
Dſa jeb Engis tohp ar itt ſmalkeem Wi-
tolem aptihts, un abbejas Mallas ar weenu
Nihkſti ſapinnehts, ka tas jo labbaki un
jo zeetaki paſtahweht warr. Ja tu tam
Kurwin kahdas Kahjas peelikt gribbi, tad
eebahſ, Dibbenä pee ifkatra Stabbina, wee-
nu Nihkſti, Dibbenä itt eefſcha. Schahs
Nihkſtes tohp ſauktas, Dibbena- Stab-
bini, tee tohp lohziiti us appaſchu, ar
zittahm Nihkſtehm aptihtti, un paſchi ee-
pinneti, ta, ka pee Wirs-mallas. Tas
Kurwis nu gattaws ſtahw. To wiſſu
Darbu arridjan ſewi atweeglinahſt warr,
kad, bes to iſhtenu Zhleni, ar ko to Kurwi
zeetu peetur', tewim wehl zits kahds Zh-
lens irr, no kahda zeeta Malka taiſihts,
tahs Weetas isplattinahſt, kurräs tahs
Stabbinus jeb Ribbas eebahſt gribb.

Tas Darbs pee weena zettorſiuhriga
Kurwja, tiffai zaur to Taiſiſchanu ta
Dibbena ſawejadſ irr, kas pee weena ap-
pala Kurwja zittads irraid. Pee ta

Dibbena ta zettorstuhtriga Kurwja tas
 Darba = Baldinisch waijag, kas dauds
 Weetas pehz Strehkim zaururbts irraid;
 Daschi Stabbini jeb stipras Nihkstes irr
 janemim, tee irr jabahsch stahwohti kahda
 Zaurumu Strehki, ko pehz paschas Pa-
 tihkshanas sewim iswehleht warr, tomehr
 ka tee Stabbini jeb Nihkstes til tahlu, ka
 waijag, weens no ohtra stahw. Kad
 tee eebahsti, tad tee tohp sapihti, ka aug-
 scham peeminnehts, salohziti, un pee teem
 zittas jaunās Nihkstes turwu eeliktas, ta
 ka pee appaleem Kurwjeem noteek; tikkai
 pee teem 4 Stuhveem stippraki Stabbini
 tohp eelikti, jo zaur to tas Kurwis jo
 labbaki pastahw: Zittadi tas Darbs pee
 teem tas pats irr, kas pee zitteem Kurw-
 jeem waijadfigs.

Ikweens warr mannist, un irr to ar-
 ridjan jau daschkahrt usgahjis, ka us tahdu
 Wihsidaschadas Sortes no Kurwjeem, un
 no zittahm teem lihdsigahm Leetahm warr
 pataisht, ir us daschadu Wihsitahs
 Nihkstes zaur zaurim piht. Daschkahrt
 tahs Wihtatu Nihkstes, kad kahds ihsten
 smalks Darbs teek pataishts, tohp ar
 Pehrwi mahletas, jeb ar farkanu, jeb ar
 dseltanu,

dseltanu, jeb ar silku, jeb ar fallu, jeb ar
 melli Pehrwi. Ka tahs japehrwe, to ik-
 weens preht, tadehl par to scheid it nekās
 nau ja peemin. Bet wehltahds Wahrdš
 irr ja peeleel no tahm daschadahm Leetahm,
 ka no Wihtola Nihkstehm pataisht warr.

Woi nu kahds zilweks Pilsahds, woi
 us Semmes dsihwo, tad tam waijadfigs
 buho, weens Kurwis, ar kahdu Ohu jeb
 Engi, eeksch ka masgatas Drehbes eeleek
 untahs neffa; weens Kurwis ar ko Meslus,
 Wellawas, Ohgles, un zittas tahm lih-
 dsigahm Leetas nest warr; arridsan kad
 Behrni, weens Kurwis, kas par Schuhpli
 gelo; Pee turrigeem Laudim tu wehl us-
 eesi, weenu Kurwi, fur Maisi eeleek, weenu
 eeksch 4 Gabbaleem dallitu Kurwi, fur
 Naschus, Dakschus un Karrotus eeleek;
 weenu, fur Maisi eeleek; weenu Kurwi
 preeksch Sahrmu pee Masgaschanas, un
 weenu Kurwi ar Welwi, furra Behrnu
 Drehbes, Seemas Laika, wirs Ohglehm
 schahweht un sildinaht warr. Tam Zilwe-
 lam, kas us Semmes dsihwo, un sawu
 Cirgu nau weenumehr eejuhgt gribb,
 schahdas un tahdas masas Leetas west, irr
 weens Muggura-Kurwis waijadfigs, kas
 gan

gan augsts bet tomehrt teews irr, un ar
 fo winsch scho un to wirs sawu Mugguru,
 labbaki ne ka Maisa nest warr; wehl win-
 nam irr weens Kurwis waijag, ar fo winsch
 tohs Suhduš, us sawu Dahrſu warr nest;
 weens Kurwis pee Brauſchanas, kas no
 ruhpeem un nemisateem Wihtaku Sarveem
 pataiſihts, fo us Wahgeem uslikt warr;
 un tahda Kurwja daschadas masas Lee-
 tas warr eelikt, kas lehti falauſch; weens
 Putnu - Kurwis ar weenu Wahki, kur
 Wehſch zurpuhſch, tohs Putnus us
 Pilsahteem aiſwest. Ja winnam Bittes
 irr, tad winsch ſewim no tahdahm Nihl-
 ſtehm arri Biſchu - Strohpus warr patai-
 fiht; un ja winsch Sweineeks, weenu
 Siwju - Kurwi, ar fo tahs Siwis lehti
 ſweiſoht warr.

Ikkatrs Ammatneeks warr Kurwjuš
 bruſkeht, ta ka winna Ammats to grihb,
 un weens darbigš un prahtigš Kurwju-
 Taiſitais, pee ta dauds pelnitees warr, kad
 winsch arri preekſch teem, kas us tahleem
 Jelleem eet, Kurwjuš, daschadi eedalli-
 tus, no ſmalkahm miſotahm Wihtola
 Nihlſtehm pataiſa; kur Ehdamu - Leetas,
 Buttellus, Glahſes, Karrotus, Maſchus
 un

un Daſchus warr eelikt, un kad winsch
 arriſan Buttellus un zittus Glahſu-
 Traulus, kas drihs falauſch, un fo us
 Zeltu lihds nemm, ar zur plehſtahm Nihl-
 ſtehm aptinn, jeb arri Butteralus preekſch
 Glahſeem no it ſmalkahm Nihlſtehm pa-
 taiſ.

No wiſſu to warr iſmanniht, ka ta
 Kurwju - Pihichana un Taiſichana itt
 oualiga irr, un ka ſchahs Prezjes alla-
 ſchin Pirzeiſ atraddihš, kad tu arriſan
 ne grihbetu tohs wiſſ - ſmalkakus Kurwjuš,
 prohti Kurwjuš pee Kahrtu - Spehlescha-
 nas, un Kurwjuš, eekſch ka Addekli un
 ſmalkas Drehbes, fo ſchua, eeleek, pa-
 taiſiht.

VI. Mahzibas, kas pee daschadeem
 pee Semnes Buſchchanas peeder-
 rigeem un waijadſigeem Darbeem
 wehra leetamas.

Schahs Mahzibas, kas ſcheit taps iſ-
 ſtahſtitas, buhs trihſkahrtigas:
 Tahs runnahs un parahdihs pirmā
 Mahrtā, ka to Labbibu, fo Tihrumi dohd,
 wiſſlabbaki, Dohka warr dabbut: ohtrā
 Mahrtā, kas pee Kulſchanas eekſch Nih-
 jahm

Jahm wehrá jaleek: un treschá Kahrta, ka
pee Lohpu Buhshanas un Lohpu Turre-
shanas jeb Rohpshanas labbaki gahdaht
warr.

1) No tahs Labbibas un ka to Rohka
dabbuht jeb mantohht buhs.

To mehs ikdeenás redsam, ka diwi Tih-
rumi, no weenada Ceeluma, kas abbeji
weenadi labbi apshopti, kurreeni weenada
Semme, kas arridsan weenadi un poreisi
tohp strahdari, tomehrt weenadu Auglu
im Labbibu ne dohd. No ta weena wai-
ral, ne ka no ta ohtra teek eemantohhts.

Kas to pahrdohma, tam drihs Prahta
nahks, ka tas wiss no to zellahs, ka ta
Labbiba us itt weenadu Bihsi, Rohka
ne teek. Semmes-Laudis daudsreis eeksch
to teek kaitigi un maldahs, ka tee to Laiku
ihsten wehrá ne leek, kad ta Labbiba gat-
tawa irr; Dasch sawu Labbibu plauj, kas
jau fenn gattawa bijusi. Tad winnam
dauds to Graudnu kriht pee Semmes, kas
winnam Rohka buhtu tikluschi, kad agraki
wirsch buhtu plahwis.

Mehs bruhkejam par Laika = Mehri,
kurrea japlauj, kad mehs to Graudnu, zeetu,
un to Salmu lihds Saknei, dseltanu atroh-
dam.

dam. Bet schis wezz Eraddijums muhs
daudsreis peewill, un padarra, ka wehskai
plaujiam, ne ka bij plaut. Usluhkojeet:
Weens Stahds teek gattaws, no Aug-
schu, jeb no Galwas Pusses. Ta Sehkla
papreeksch tad wihst un nokalst, tahs Lap-
pas un Steebras, un tas arri zittadi buht
ne warr. Ta Sehkla irr ta Stahda wiss-
augstakais, un weens pawissam waijad-
sigs Gabbals pee winna, zaur to wirsch
baschlahrt simtslahrtigi tohp atjaunahts.
Winna dehl wissa Gahdaschana irr, un
no winnas jauku Paaugshenu darbojahs
wissi zitti Gabbali ta Stahda. Tadehl
nei tahm Lappahm, nei tahm Steebrahm
pirms sawihst ne buhs, kamehr ta Sehkla
gattawa, zittadi tai tas waijadfigs Usturi-
reshanas Zelsch peetruhks, kas zaur Lap-
pahm un Steebrahm, no Semmes un no
Gaisa winnai teek atwesta. Un — tas
Starpas Laiks no ta Drihscha, kad ta Lab-
biba gattawa, lihds tam Laikam, kamehr
tahs Lappas un Steebras sahst nihst, jeb
dseltanas un sakaltuschas mettahs, tas
til mas ne irr, un allasch tam Semmes
Strahdneekam, kad wirsch par to ne wakte,
par Slahdi. No ta warr manniht, ka
tomehr

tomehr tee Graudini gattawi buht warr, faut arri tahs Lappas un Steebras wehl dseltanas ne buhtu. Kad schahs jau dseltanas irr, tad ta Labbiba jau pahrlieku irr gattawa. Ta tas arridsan irr, kad tu gribbi gaidiht, kamehr tee Graudini wiffi zeeti irr. To meh's pee teem Dahrsa-Augleem wifflabbafi warram manniht. No teem ta Sehkla irr gattawa, faut ta arridsan wehl ihsten zeeta ne buhtu. Ir patti tahs Leetas Buhshana to rahd' un mahza; kamehr tai Sehklai wehl Usturreshanas waijag, tamehr tai arridsan buhs mihtstai buht, jo schi Usturreshana irr slapsja un lihdsinajama kahdai Sullai. Bet tomehr nau jadohma, ka winnai ar weenu Usturreshanas teef, kamehr winna wehl mihtstai irr; jo kad tai Brihd', kad ta Sehkla gattawa mettahs, slapsch Laiks irr, tad winna arridsan slapsja un mihtstai paleef, faut gan winnai itt nekahda Usturreshana wairs ne teef. Faut arri tas Sehflu Stahds nogreests, tad tomehrt ta Noschirshana ta Slapjuma, kas eefsch tahs Sehklas atrohdamas, un ta Klahtwelshana tahs pehdejas Usturreshanas warr notikt, til patt labbi, ka tad, kad
winsch

winsch wehl ne buhtu nogreests. Ta ka pee scheem Semmes Notikumeem tas jau no muhschigeem Laikem ta nolikts irr, ta tas wiff paleef allaschin bes Pahrlieku-shanas. Tai Sehklai tas Laiks nolikts irr, turra winna gattawa teef, bet nau ta, ka meh's to daschlahrt muhsu Laika-Grahmata noliekam, bet ta, ka tas tai leela Laika-Grahmata tahs Buhshanas, zauw lo wiff schinni Pasauls Ehka tohp usturrehts, nospreests irr. Schi Buhshana, kas tai Semmei, jau no muhschigeem Laikem peelihp, un no tahs ne noschirrama irr, itt ka weena mihta un apdohmiga Mahte, papreefsch pee ta Stahda, wiffu to padarra, kas jadarr' irr, un kad tas isdarrihts, tad ta Sehkla gattawa, lai tas Laiks irr, woi slapsch woi faufs. Mums peenahlahs, par to walteht, ka til labbi scho ihstenu Laiku, ka arri no scha Laika, tahdas Sihmes useet warram, lo tas Gais pahrliektigt ne warr. No ta warram mahzitees, ka pehz wezzu Ceraddijumu, meh's allasch dauds pawehli plaujam. Ja tas Gais slapsch, tad tahs Behdas masakas; bet ja winsch faufs, tai tas Behsch tohs Graudinus, kas eefsch Wahrpahm, ihsten

ihsten zeeti wairs ne gull, no tahm ismett
ahra, un pee Mäuschanas, ikweens Sit-
tens ar Zskaptu labbu Dalku no Grau-
dineem iskaisa wirs Semmes, fur tee gan
fahf augt, bet tomehr tam Semmes
Strahdneekam no tahdas Augschanas itt
ne kas ne teek. Tahs itt pateefigas Sih-
mes, pee ta atskahrst warr, pee ikkattras
Labbibas, woi winna irr gattawa, schahs
irr:

Preeksch Kudseem: Kad tu Kudsu Tih-
rumu usluhko, un winsch no wirfus lee-
kabs dseltans mestees, tad nau pehz to ja-
veds, kahdi tee Salmi, jeb ta Needra, woi
dseltana, woi wehl falla, bet labbaki schurp
un turp, kahda Wahrpina irr janolausch,
un ja-ismelle ar weenu asfu Nafi, woi
tee Graudinu-Galli falli jeb balti irr. Jo
dseltenal ap to Gallu stee Graudini irr,
jo labbaks Laiks irr, to Labbibu noplaut.
Iv turklast useestm, ka tee Graudini, nau
wairs tik zeeti eeksch Wahrpahm ne irr,
ween tik zeeti, ka dseltans Wasks Bassaras
Laika; ja tas ar tahs Labbibas ta irr, tad
winna irr japlauj, wiss pirma labba
Deena.

Preeksch Meescheem: Kad tas Tihrumu,
dseltans

dseltans teekahs, jeb kad tee Wahrpini schurp
un turp dseltani irr, kaut tee arridsan us
puff falli buhtu, tad jaluhko, wai teem
Graudnem pilnigs Augums irr. To lehti
pee ta warr manniht, kad wezzus Mee-
schus nemmi, jeb arri tahbus jaunus, kas
jau schurp un turp pee wisswairakeem dsel-
taneem Wahrpineem atrohdami irr; kad
tohs Meeschus it ka Wasli saspeest warr,
un ka winneem eeksha Peens wairs ne
kabs ne irr, kaut tee gan mihlsti buhtu,
tad ta Labbiba irr japlau, lai nu tee Wahr-
pini irr woi falli, woi puff falli, woi
dseltani.

Preeksch Aufahm, tas patz, kas pee
Meescheem mahzihts, wehra leekams irr,
Preeksch Grikkeem: Pee teem tas irr itt
gruhti, to wissgelbigaku Mäuschanas Laiku
isdbbinahf, nau tapehz, it ka ne buhtu
Sihmes, pee ka manniht warr, woi winni
gattawi; (jo Grikki irr gattawi, kad tes
Graudini itt bruhni irr.) Bet tee Grikki,
kaut tee arridsan itt weena Laika isjehf,
tomehr weenada Laika gattawi ne teek;
pee dascheem tas Grauds jau melns, pee
jitteem wehl baltz, un jitteem wehl Seebini
irr. Kad tas ta tawa Tihruma stahw,
tad

tad pawiffam labbi, kad tu tauus Grik-
kus noplauj, kad tee wiffwairak Graudini
gaisch-bruhni un lehti speeschami irr, un
nau tif mihssti ka tee, kam wehl Peens eel-
scha. Tiffkai ween, kad noplauti, wiinkai
nau jaleek beesi kohpa, leelos Gubbos, bet
ta, ka tee ne tohp eelahrseti, kas pee Grik-
feem itt ahtri un itt lehti noteeck.

Schahs Mahzibas un Sihmes irr pee
wiffas Labbibas wehra leekamas, bet pa-
wiffam pee Weescheem, kas, kad tiffkai
gattawi, wiffahtraki isbirst; bet tomehe
behdadams, ka ne daschfahrt ta Labbiba
pahraki gattawa teek, to pa-agraki itt ne
kad plaut ne buhs. Zittadi tee Graudini
Schluhnos sawelkaks, un preeksch Schklas
ne derrigi irr. Wehl scheid japeemim, ka
tas gan buhtu labbi, kad muhsu Semmes-
Landis pee Labbibas Plauschanas, tanni
masa Iskapta Weeta, ko tee mehds bruh-
leht, gribbetu walkahst to leelu Wahzsem-
mes Nohkas-Iskaptu. Zaur scho tas
Darbs jo drihsaki schkirahs, ta Labbiba
jo labbaki tohp salifka, nau tif dauds ja-
mohziyahs, tohs Kuhlischus faset, un
arri tee Graudi ta ne isbirtu.

1871
1872

2) No

2) No Nihju Krahnsneem.
Wehs sawus Nihju Krahnsnus ta ne
ustaisam, ka mums bij tahs ustaisht.
Ta, ka tee lihds schim irr, wiinkai to Lab-
bibu ahtri ischahweht ne warr, un tomehr
dauds Malka gribb. Tas zaur to nahk,
wiinkai padands beesi irr muhreti, itt dsilli
Semme eelscha, ar weenu Sahni ahra
puff Nihjas, kas to Gaisu silda, pehdigi
arri tas Ugguns eelsch teem slaidri ne degg.
Zaur to, Nihjas Eelsch-Puffe, ta wiff
masala Dalla no Karstuma irr, ko no tahs
Malkas warretu sagaidiht. Pehz mannu
Prahtu tas buhtu labbi, ka tohs Nihju
Krahnsnus ta warretu usbuhweht. Mem-
meet weenu Delsu-Katli no trim jeb 4
Pehdahm Garruma. Gahseet to us Mutti
us weenu appatu, no Keegeleem ustaisitu
Muhri, kas weenu Pehdu no Semmes us
Augschu eet; ustaisseet tad to Muhri tah-
laki us Augschu, lihds to us Mutti liktu
Kalla-Dibbenu. Usbuhwejeet nu wirs
to, weenu Welwi, kas us ischettreem no
Keegeleem taifiteem Pihlareem pastahw.
Scho Welwi jums buhs ustaisht, us
8 lihds 10 Pehdahm us Augschu. No
ta Krahnsna Eelschpuffes isweddeet kahdu
Truhbi,

Truhbi; jeb Skurstinu, kas Behju welf
 un eet us to Welwi, un no tahs Behwes
 atkal weenu Truhbi jeb Skurstinu, kas
 eet zaur Lohgu ahrā, un kura Widdū us
 Augschu weena preekschschaujama Dselsu-
 Plachte eetaifita irr, fo atdarriht warr, kad
 to pirmu beesu Duhmi gribb zaurlaisf, un
 fo atkal, Siltuma pehz, warr aistaisiht.
 Tahds Krahfns ar to Dselsu-Katli un ar
 ustitaitu Welwi, gan malkahs; bet eelsch
 masakas Malku Tehreschanas, un arri
 zaur to, ka winsch masaku Laifu preeksch
 Labbibas Schahweschanas gribb, mehš
 atkal sawu Alilidhsinaschanu papillam at-
 raddisim.

3) No Lohpu Turrefchanas un wiannu Apkohpschanas.

No wiffahm tahm Buhfchanahm, ar
 fo teem Semmes Laudim schinni Semmē
 ja-darbojahs, mehš to Lohpu Turrefchanu
 un wiannu Apkohpschanu mas pahrdohma-
 jam un Prahtā turrām. To itweens gan
 sinna, kas us Semmes dsihwo, un tomehr
 tas pee mums ar ween tā paleek, ka tas
 bijis Tehwu Laikōs. Schurp un turp
 gan kahds atrohdamš, kas parahd', ka
 nei Gais, nei Semme wainiga, kad Lohpi
 slikti

slikti un slikti irr, un ka schi Waina ween
 eelsch muhiu Regahdaschanas jamelle.

Es ar ihseem Wahrdeem gribbu tahs
 Kaites isdibbinahst un rahdiht, kas pee
 schahs Buhfchanas eelsch mums pascheem
 atrohdamas, tad arri drihsal warrefim
 manniht, kas mums pee tahm palihdseht
 warr. Ta gan ne buhs ne kahda jauna
 Keeta, fo jums scheit reilschu, tā ka wiff,
 fo schinni Brahmarā juhs usectat, jums
 itt ne mas swesch ne buhs. Bet tomehr ne
 kaisch, ka mehš til ilgi no ta, kas kaut
 kahdu Labbumu atneff, runnajam, ka-
 mehr atrohdam, ka tas retti un mas tohp
 darrihts, kas labs irr.

Ta wiffpirma un wiffleelaka Kaitē pee
 Lohpu Turrefchanas, un wiannu Apkohp-
 schanas, irr ta slihta Gahdaschana pee
 wiannu Seemas-Usturrefchanas. No doh-
 dam mehš saweem Lohpeem Seemas-
 Laikā? Tiklai, iskaltuschus Salmuts,
 kas ar Duhmeem pilli, kam mas Spehktā,
 un kas itt retti mihstiti un sagreesti teek.
 Wianni teek preekschā mestti, tee Lohpi tahs
 saminn ar Rahjahm, un tad wianni preeksch
 Ehschanas nederrigi irr. Zaur Baddu
 speesti, tee Lohpi tohs sohd. To mehš gan
 atskahstam,

atffahrtam, tadehlmehs Pawaffarasteidsa-
mees, Lohpus tudal eeksch Gannibas laist,
kad tikkai Sneegs mas nohst irr. Un no
tahdas pa-agras Islaischanas daschadas
Kaites zellahs. Weenkahrt tee Lohpi dabbu
mas pee-ehstees; ohtrfahrtahs Sahles, fo
tee dabbu useet, un Badda pehz ehd, irr
sliktas, skahbjas, puss sapuuschas. Tas
Gais wiff zaur irr miglains, tas Uhdens
netihvs. Ko meh s gaidisim no tahdahm
Kaitehm? Zittu ne fo, ka daschu Lohpu
Schrgu. Bassaras Laika tas Lohpeem
labbaki ne eet. Leels Karstums, negantas
Muschas kas kohsch, jaunas Behdas Loh-
peem padarra, kas daschkahrt gruhstakas
irr, ne ka Bads. Winni skraida un biso
schurp un turp, gribbedami schahm Beh-
dahm isbehgt, peekuhst, un dabbu zaur
to mas Laika fo ehst; Wakkars ateet, un
nu irr ja-eet us Sehtahm. Nu winneem
no Saules Karstuma un no Spahru Koh-
disumii atswabbinattem, bij ja-dohd ihsten
fo ehst. Bet winneem irr Meerä japaleek
ar to, fo tee Ganniba irr dabbutusch.
Winneem itt ne kas wairak teek dohts.
Kuddena Laika, kad Naktis jau garrakas,
winni arr ne fo ne dabbu. Ta winneem
wiffu.

wiffu Gabbu zaur gan itt slikti Klah-
jaha.

Kas tad nu sawu Lohpu Turrechamu
un winnu Aplohschamu labbaki grubb us-
taihst, tas lai par teem papreeksch Kuchtis
labbaki gahda. Leezeet winneem to Us-
turu un Ehdamu, nau wairs pee Sem-
mes un preeksch Kajahm, bet leezeet to
wirs kahdu garru no Galbineem taifitu
Gilli, ka tee to ar Kajahm samht ne
warr. Seemas Laika ne leezeet teem
preekschä tohs Salmus tik garrus un sau-
sus, ka tee irraid, bet sakappeet tohs ar
Ziwol, un kas wehl labbaki, sagreeseet
tohs Ekkelös un schohs sagreestus Ekkelus,
padarrait winneem mihtstus, jeb zaur karstu
Uhdeni, jeb zaur Dranki, kad tas jums
irraid. Tee smalki, mihtsti Salmi buhs
Lohpeem dauds smeelligaki, un wesselligaki,
ne ka tee garri un fausi. Wehl labbaki
buhu, ka Nihja ne schahwetu tohs Sal-
mus lihds ar teem Wahrpineem, jeb, ka
warreru to Labbibu kult, bes Celikschanas
eeksch karstahm Nihjahm, jeb arri pivms
ne ka Nihja leek, tohs Wahrpinus no-
mestu, un schohs ween schahwetu. Us
abbejadu Bihsi mums labbaki klahstohs.

G

Mums

Mums masaf ta Darba buhtu, mehš
tehretum masaf to Mafku, un gahrdašs
Nätürs Lohpeem tiftu.

Pehdigi, Gannibas Beeta bij mums
wisseem tas jadarr', lo winsch zeenigs Bas-
nizas Kungs Kursemme, kam Klapmeier
Wahrds irr, sawa driffeta Grahmata, to
ihstenu, labbu un derrigu Semmes Kohp-
schanu isstahdidams, itt plaschi mahzijs
irr. Mums bij Ammola Sahles seht, un
sawus Lohpus, arri Waffara, Kuhlts
ehdinahst. Muhseem Lohpeem pee ta dauds
labbaki klahstohs. Muhseem Tihromeem
wairaf Suhdu tiftu, un ta labbaka Tih-
ruma Apkohpschana mums arri labbakas
Drunwas dohtu. Lo gan ikweens lehti
saprattihš. Ne saklait, ka juhs, sawus
Lohpus Kuhlts ehadinadami, tik dauds
Lohpu turreht ne warreseet, ka lihds schim.
Par to Behdas ne buhs. Kad arri ween
puff tik dauds warreseet turreht, tad to-
mehr jums labbaki klahsees. Peezdesmits
Lohpi, kas labbi turreti, labbi aplohpti,
un ta ka waijag, labbi ehdinati tohp, jums
wairaf Swehtibas atnessihš pee Mahjas
Buhshanas un eeksch Pahrdohshanas ne
ka

ka simts Lohpi, kas slikti teel turreti, slikti
aplohpti, un slikti ehdinati.

J. J. v. L.

VII. Jhsas Gudribas : Mahzibas
preeksch Semneekem.

- 1) Semneeks, kas kohpigs, gahdigs
un labš Strahdneeks irr, tas tohp no sawa
Kunga mihtohšs, gohdahts un atmak-
sahšs; arr' zitti Semneeki winnu zeeni.
- 2) Slinkoschana un Peedersschana irr
Semneekem tik kaitigas, ka Mahwes-
Sahles; tahs ispehsta Sehtu un Saimi.
- 3) Kas kohpigs eeksch wisseem saweem
Darbeem, tam Laiks ne peetruhst. Winsch
walko illatru Azzumirkliau pareisi, winsch
sinn, zil Laika illatram Darbam waijaga,
kad sawu Labklahschanu gribb wehra
nemt, tapehš wiffi Darbi ta un tad teel
padarriti, ka un kad peeklahjahs.
- 4) Strahdaschana neš Mafku; un
seht Mafka dohdjannu Spehku us Strah-
daschannu. Pehš Strahdaschanas wehl
irr tam tschallam Strahdneekam kalda
Dufferschana, gaidama un preeziga Duffi-
woschana

woschana par Algu preeksch saweem gruh-
teem Darbeem.

5) Kas labs un kohpigs Saimneeks,
tam waijag us to luhkoht un dohmaht, ka
Lauki un Dahrsi jo Gaddos jo labbakus
Auglus nefs.

6) Semneeks, kas Ruddeni Seenu un
Salmus pahrdohd, irr sawas Mahjas-
bushchanas Pohstitass un eenihst sawus
Lohpus. Woi warr winsch sinnaht, zeel
garra ta Seema buhs? Woi warr winsch
Semmei pawehleht, lai agraki liktu Sah-
les augt?

7) Pawassara Semneeks preeksch sa-
was Wesselibas ne kur zittur atraddihs lab-
bakas Sahles, ka Klehti. Tapeht, kad
winsch pats Ruddeni sawas Mantas un
sawu Labbibu pareisi kohpi, taupa un
gahdigi walko, tad winnam nahlamā
Wassara Ahrstes dauds ne waijadsehs.
Wahjibas un Newesselibas Pawassara
wisswairaf nahf no ta, ka Semneeks Rud-
deni negaddigi dsihwo, ne wiss ta, ka
Bittes un Skudras darra, kas labbu Pa-
dohmu us nahkosehu Pawassaru paglabba.

8) Labbi Kohpi dohd papilnam Lau-
kumu us Tihromeent un Dahrseem un irr
teem

teem Semneekem til waijadfigi, ka labba
Rohka Zilwekam.

9) Kas wairaf Lohpus turr, ne ka
winsch spehji pabarroht, tas irr til patt ne-
gudrs, ka tas, kas leesa Semme dauds
Sehklas eeberr. Peezas Gohwis, kas
labbi teel harrotas, dohd wairaf Peena,
Sweesta un Suhdu, ne ka desmits Goh-
wis, kas Baddu zeesch. Weens Puhrs
Sehklas no labbi apfuhdota un apkohpta
Tihroma dohd wairaf Auglu, ne ka peezi
Puhri, ko us leesu un slikti strahdatu Sem-
mi issehi.

10) Kas sawu Labbibu pirmaf no-
plauj, eekam ta wehl gattawa irr, tam
Puss-Augli ween teel, un ta Labbiba irr
slihta un newesseliga preeksch Ehschanas
un negeldiga preeksch Sehklas.

11) Jo wairaf Saimneeki weena
Sehta dsihwo, jo nabbagi winni irr. Kad
weens Saimneeks ween kahdu Sehtuwalda
un sawu Saimi pareisi apkohpi un rikto,
tad dauds leelaka Labklahschana rahdahs.
Tad ifkatram labbaki Swahrki, leelaki
Spehki, ne ka, kad ifkursch preeksch sewis
pascha grihb gahdaht. Seschi Zilweki, kas
pee weenas Saimes kohpa peederr, spehji
wairaf

wairat Labbibas un Mantas sakraht un
pelniht, ne ka desmits, no kureem il-
weens pats griib par Sainneeku buht, un
kas sawa starpa weens ohtram ne palihds.

12) Kas Puroš, jeb zittas Leijas,
kur Slapjuma pehz neneka ne aug, leef
Grahwjus rakt, ka Semme fausaka paleef
un Sahle un Labbiba warr augt, tas, ta
falkoht, jaunu Semmi radba. Un kahds
Preeks, kahdi Augli, kad tahda Beeta
wifs labbat fakto, seed un anglojahs!

13) Kohli, pee Mahjas stahditi, is-
platta sawus Sarrus teem Behneem un
Behrnu-Behrneeni par labbu. Sehdedami
winnu Pakrehli, jeb ehdedami no winnu
Augleem, winni teiz un swehti to, kas
tohs stahdijis.

Naturrait schahs Mahzibas Girdi.
Zahs paschi nomanniseeteefsch juh su Dsih-
wofchanas, ka winnas pateefigas irr. Us
preefschu daschas no schahm Mahzibahm
jums wehl wairat tiks isfkaidrotas jaure
Stahsteem un Lthdsibahm.

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through or a second page of text.]

